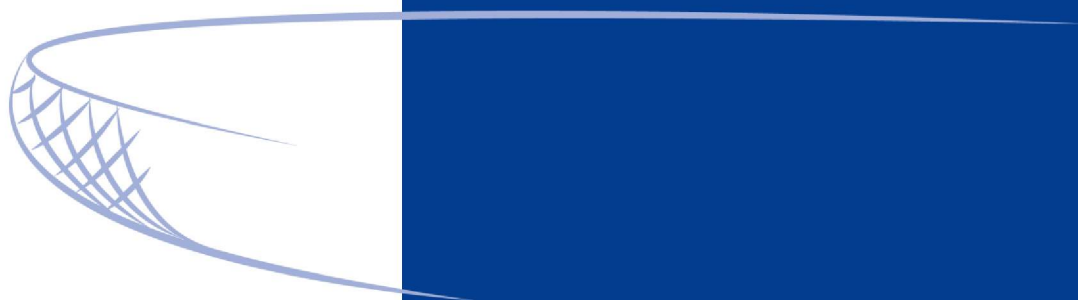

FISKERIDIREKTORATET

Fiskeridirektoratets oppfølging av salgslagenes kontrollarbeid

Tilsynsrapport fra Fiskeridirektoratet
– 2019 –

Livet i havet – vårt felles ansvar

Tilsynsrapport fra Fiskeridirektoratet

Tittel: Fiskeridirektoratets oppfølging av salgslagenes kontrollarbeid		År: 2019	Arkivsaknr:
Saksansvarlig: Hermod Larsen	Ansvarlig avdeling: Ressursavdelingen (RE)	Dato utgitt: 10. april 2019	ISSN/ISSB:
Emneord: Tilsyn, fiskesalgslag, salgslag, ressurskontroll			Totalt antall sider: 57
Bakgrunn: <p>Sentralt i fiskeriforvaltningen står kravet om korrekt ressursregistrering av kommersielt høstet fangst. Det er ikke mulig å forvalte bestandene og det marine økosystemet bærekraftig uten et korrekt ressursregnskap. Ansvar for å sikre en bærekraftig forvaltning av naturmiljøet på vegne av fellesskapet er tillagt myndighetene jf. Grunnloven § 112. Det står i Grunnloven § 112 at naturens ressurser skal disponeres ut fra en langsiktig og allsidig betraktning som ivaretar denne rett også for etterslekten.</p> <p>Fiskeridirektøren har det øverste ansvaret i Norge for kontrollen av de viltlevende marine ressursene, og har også et ansvar for å føre tilsyn med at fiskesalgslagene (salgslagene) utøver sine pålagte kontrolloppgaver.</p> <p>Salgslagene er i lov og forskrift pålagt ressurskontrolloppgaver innenfor sine ansvarsområder. Salgslagene er i denne rollen tillagt offentlig myndighet. Fiskeridirektoratet og salgslagene har også en felles interesse av å ha et systematisk og godt samarbeid med hensyn til ressurskontrollen.</p> <p>På bakgrunn av dette har Fiskeridirektoratet ført tilsyn med Norges seks salgslag. Formålet med tilsynet har vært å se på hvordan salgslagene ivaretar sitt kontrollansvar og pålagte kontrolloppgaver innenfor ressursforvaltningen.</p> <p>Fiskeridirektoratet besøkte i perioden 24. januar til 19. februar 2019 alle seks salgslagene. Tilsynet er basert på salgslagenes kontrollarbeid kalenderåret 2018. Det er tatt utgangspunkt i det som kom frem på møtene med salgslagene, samt fremlagt dokumentasjon under og i etterkant av møtene.</p>			

Liv Holmefjord
Fiskeridirektør

Aksel Eikemo
Direktør

Forord

Lov 21. juni 2013 nr. 75 om førstehandsomsetning av viltlevande marine ressursar (fiskesalagslova) trådte i kraft 1. januar 2014. Loven setter klare krav og skjerpede krav til salgslagene ressurskontrollansvar. Forskrift 6. mai 2014 nr. 607 om landings- og sluttseddel (landingsforskriften) som trådte i kraft 1. januar 2015 fulgte opp med konkrete krav til salgslagene kontrollutøvelse.

Ressurskontrollen som skal bidra til å sikre etterlevelse av regelverket og like rammevilkår for næringsutøverne, ivaretas av Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene. Fiskeridirektoratet har det øverste ansvaret og er underlagt tilsyn fra Direktoratet for forvaltning og ikt (DIFI), Riksrevisjonen, samt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) på blant annet vår oppfølging av salgslagene forvaltningsoppgaver og kontrollansvar.

Salgslagene ble høsten 2015 godkjente av NFD. Fiskeridirektøren besluttet samme høst at Fiskeridirektoratet skulle gjennomføre tilsyn med alle seks salgslag med utgangspunkt i kalenderåret 2015. Tema for tilsynet som ble gjennomført høsten 2016 var hvordan salgslagene utøver og ivaretar pålagt kontrollansvar og kontrolloppgaver. Fiskeridirektøren besluttet våren 2018 at nytt tilsyn skulle gjennomføres vinter/vår 2019 basert på kalenderåret 2018.

Tilsynet for 2018 er utført av Randi Sofie Sletten Hopland, statistikkavdelingen, Hermod Larsen og Janne H. Møklebust, ressursavdelingen, Fiskeridirektoratet.

Rapportens struktur

Rapporten er inndelt i følgende punkter:

- Innledning
- Kort om salgslagene
- Salgslagene kontrollansvar og kontrolloppgaver
- Nasjonal strategisk risikovurdering
- Skagerakfisk
- Rogaland Fiskesalgslag
- Sunnmøre og Romsdal Fiskesalgslag (Surofi)
- Norges Sildesalgslag
- Norges Råfisklag
- Vest-Norges Fiskesalgslag
- Samlet oppsummering

1. Innledning

1.1. Fiskeridirektoratets tilsyn med salgslagene 2018

Fiskeridirektoratet har ført tilsyn med hvordan salgslagene ivaretok sitt pålagte kontrollansvar og kontrolloppgaver kalenderåret 2018. Tilsyn ble utført primo 2019 og alle salgslagene ble avlagt et besøk i perioden januar-februar 2019. Varsel om tilsyn ble meddelt salgslagene i brev 1. november 2018.

Før tilsynsmøtene ble det skriftlig fremlagt aktuelle tema for tilsynet. Fiskeridirektoratet ba samtidig om en tilbakemelding, samt eventuelle innspill til tema salgslagene selv ønsket å få vurdert. Surofi og Norges Sildesalgslag kom med skriftlige innspill og disse ble gjennomgått på de respektive tilsynsmøtene. Innspille følger vedlagt (./.). Det ble ellers bestemt at tilsynet for 2018 skulle ta utgangspunkt i en gjennomgang av forrige tilsynsrunde i 2016, og at Nasjonal strategisk risikovurdering (NSRV) for 2018 skulle legges til grunn.

Alle salgslagene ble stilt de samme spørsmålene under tilsynsmøtet og det ble avsatt fem timer til hvert salgslag. Rapporten er kun basert på det som kom frem under tilsynsmøtene, samt fremlagt dokumentasjon fra salgslagene i forkant, under og i etterkant av møtene. Salgslagene har lest gjennom rapporten før ferdigstilling, og flere av merknadene er innarbeidet i rapporten. Salgslagenes merknader til rapportens siste utkast følger vedlagt (./.).

2. Kort om salgslagene

Salgslagene eies av fiskerne og er opprettet for å sikre fiskerne oppgjør for fangst. Det står i fiskesalagslova § 4 første ledd at departementet kan godkjenne et samvirkeforetak, jf. lov 29. juni 2007 nr. 81 om samvirkeforetak (samvirkelova), som fiskesalgslag. Bare fiskere eller organisasjoner av fiskere kan være medlemmer i et salgslag.

Fiskesalagslova fastsetter at all førstehåndsomsetning av viltlevende marine ressurser skal skje gjennom eller med godkjenning av et salgslag, og det er forbudt å utføre eller tilvirke viltlevende marine ressurser som ikke er omsatt i første hånd med godkjenning av et salgslag, med mindre det er til eget forbruk. Lovens formål er å medvirke til en bærekraftig og samfunnsøkonomisk lønnsom forvaltning av de viltlevende marine ressursene ved å tilrettelegge for gode rammer for førstehåndsomsetningen, samt å sikre god dokumentasjon av ressursuttaket.

De nærmere bestemmelsene om ansvarsområdet til salgslagene, herunder salgslagets geografiske område og hvilke viltlevende marine ressurser det

enkelte salgslag skal ha enerett til å omsette, fremgår av forskrift 20. desember 2013 nr. 1665 om førstehandsomsetning av villlevande marine ressursar.

I hvitfisksektorene er det i dag fem salgslag: Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag (Surofi), Vest-Norges Fiskesalslag, Rogaland Fiskesalslag og Skagerakfisk. I pelagisk sektor er det Norges Sildesalgslag.

Salgslagene ble på bakgrunn av søknad godkjente som salgslag i seks vedtak fattet av NFD i november 2015. Godkjenningene er tidsbestemte og kan trekkes tilbake midlertidig eller permanent etter reglene i fiskesalslagslova § 6. Godkjenningsordningen er ny med fiskesalslagslova.

3. Salgslagenes kontrollansvar og kontrolloppgaver

3.1. Salgslagenes kontrollansvar

Det operative ressurskontrollarbeidet er som nevnt delt mellom Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene. Salgslagene utøver i denne rollen offentlig myndighet og har et operativt ansvar for å utøve ressurskontroll innenfor sine ansvarsområder. Kontrollen avgrenses i utgangspunktet til det som naturlig følger av salgslagenes virksomhet etter fiskesalslagslova.

Salgslagenes kontrollansvar og kontrolloppgaver fremgår av fiskesalslagslova kapittel 6, lov 6. juni 2008 nr. 37 om forvaltning av villlevande marine ressursar (havressurslova) § 48, landingsforskriften § 20 og forskrift 12. mars 2010 nr. 390 om inndraging av fangst og bruk av inndregne midlar (forskrift om inndraging av fangst m.m.).

Det står i havressurslova § 48 første til tredje ledd:

«Fiskesalslag etter fiskesalslagslova skal kontrollere at føresegner som er fastsette i eller i medhald av lova vert følgde. Kontrollen skal avgrensast til opplysningar som naturleg følgjer av salslaget si verksemd etter fiskesalslagslova, særleg kontroll med at fangstuttak og landa fangst er i samsvar med føresegner som er fastsette i eller i medhald av lova her. Departementet kan påleggje salsorganisasjonane å kontrollere opplysningar om fangstar som ikkje kjem inn under den retten salslaget har til førstehandsomsetning.

Ved gjennomføring av kontrollen kan salslaget krevje uhindra tilgang til haustings- eller transportfartøy og til kontora, lagera og produksjonsanlegga til kjøparen eller mottakaren. Det same gjeld når fangst vert overført frå eller til steng eller merd. I denne samanhengen kan salslaget krevje uhindra tilgang til

fangstdagbok, landingsjournal, setlar og rekneskapar. Departementet kan i forskrift stille krav til korleis salslaget organiserer kontrollverksemda.

Dei som vert kontrollerte, har plikt til å samarbeide ved kontrollen. (...)»

Salgslagene er underlagt lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) i den delen av deres virksomhet som er knyttet til ressurskontroll, herunder kontroll med kravene i landingsforskriften, kontroll med føring av landings- og sluttседler og administrativ inndragning.

3.2. Landingsforskriften

Formålet med landingsforskriften er å sikre en bærekraftig forvaltning av de viltlevende marine ressursene, samt blant annet å redusere muligheten for å kunne skjule svart omsetning. Korrekt informasjon på sedlene er helt nødvendig for å kunne oppfylle forskriftens formål.

Salgslagene er tillagt flere offentlige oppgaver knyttet til ressursregistrering og føring av landings- og sluttседler i forbindelse med at fangst blir landet. I henhold til landingsforskriften § 20 første ledd skal salgslagene føre kontroll med at reglene i landingsforskriften §§ 5-11, §§ 13-15 og § 17 overholdes. Paragrafene regulerer henholdsvis veieplikten, krav til vektene som benyttes, utfylling, undertegning og innsending av sedler, og adskillelse, merking og lagring av fisk ved mottaksstedene.

Salgslagene er i forskriften tillagt ansvaret for å utarbeide landings- og sluttседlene. Salgslagene skal også kontrollere at all fisk registreres på seddel med korrekte opplysninger. Mottaker, kjøper og salgslag skal anvende elektronisk utstyr og programvare for registrering og kvalitetssikring av sedlene, samt ved overføringen av informasjon etter at seddelen er ferdig utfylt og undertegnet. Salgslagene videresender informasjonen til Fiskeridirektoratet.

Flere av kontrollpunktene i landingsforskriften krever fysisk tilstedeværelse ved landing, mottak og omsetning av fisk, og fysisk tilstedeværelse for å kunne kontrollere forholdene ved mottaksstedene. Salgslagene har ikke en plikt til å være tilstede ved alle landinger, men skal gjennomføre en kombinasjon av revisjons- og risikobasert kontroll og tilstedeværelse.

3.3. Forskrift om inndraging av fangst m.m.

Salgslagene skal føre løpende kontroll med at kvotene ikke blir overfisket og fatte vedtak om inndragning dersom dette skjer. Salgslagene skal også kontrollere, samt fatte vedtak om inndragning av ulovlig fangst.

Det står i forskrift om inndraging av fangst m.m. § 2 første og andre ledd:

«Salslaget som har ansvaret for omsetning i første hand av den aktuelle arten i det området der fartøyet er registrert, gjer vedtak om inndraging av fangst utover kvote, jf. havressurslova § 12, § 13 og § 14.

Salslaget som førstehandsomsetninga av fangsten som blir inndregen er lagt til, gjer vedtak om inndraging av

- a) ulovlig bifangst,*
- b) fangst hausta i fredningstid etter forskrift 22. desember 2004 nr. 1878 om utøvelse av fisket i sjøen kap. VI,*
- c) fangst hausta i strid med havressurslova § 23 og*
- d) fangst utover turkvote, jf. deltakerloven § 27. (...)*»

Salgslagene skal i henhold til § 6 hvert år innen 1. april gi melding til NFD og Fiskeridirektoratet om hvilke midler som er inndratt det foregående år, hjemmelsgrunnlag og hva midlene er benyttet til.

En inndragning etter forskriften er ikke en sanksjon, men en gjenopprettelse av lovlig tilstand. Det oppstilles ikke skyldkrav. Begrunnelsen er å sørge for at den enkelte som høster ikke får en uberettiget berikelse på bekostning av andre som høster i tråd med gjeldende regler og konsesjoner. Utvist skyld ved regelbruddet kan gi grunnlag for straff i tillegg til administrativ inndragning.

Forskriften er hjemlet i havressurslova § 54:

«Fangst eller verdien av fangst som er hausta eller levert i strid med føresegner som er fastsette i eller i medhald av lova her, eller deltakerloven, tilfell vedkomande salslag, eller staten dersom fangsten ikkje fell inn under omsetningsretten til salslaget. Dette gjeld utan omsyn til om tilhøvet medfører straffansvar.

Departementet kan i forskrift fastsetje reglar om handsaming av slike saker, korleis verdien av fangsten skal fastsetjast, om det kan gjevast vederlag for kostnader ved ilandføring, og om kva salslaga kan bruke slike midlar til.

Endeleg vedtak er toangsgrunnlag for utlegg, og verdien av fangsten kan krevjast inn ved motrekning i fangstoppgjjer. Departementet kan gje forskrift om mellombels tilbakehald av fangstverdi.»

4. Risikovurdering

4.1. Nasjonal strategisk risikovurdering (NSRV)

Vår ressurskontroll baseres på en årlig nasjonal strategisk risikovurdering (NSRV), som utarbeides i fellesskap av Fiskeridirektoratet, Kystvakten og salgslagene. Dokumentet inneholder en vurdering av risiko på et overordnet nasjonalt nivå, samt hovedlinjene for satsingsområdene i den perioden risikovurderingen gjelder for.

Dokumentet gir en samlet oversikt over de viktigste og mest risikoutsatte kontrollområdene langs hele verdikjeden, og er et helt sentralt verktøy for å nå målet om høsting i tråd med gjeldende reguleringer. De tre kontrollorganenes ansvarsområder, aktiviteter og virkemidlene fremgår også av NSRV. Dette gir kunnskap og grunnlag for et godt samarbeid.

NSRV fastsettes i tråd med rammer satt av Stortinget gjennom budsjettvedtak, styringssignal fra departementet, gjeldende lover og forskrifter, tverretattlig samarbeid og internasjonale krav og forpliktelser.

4.2. Salgslagenes risikovurdering for 2018

Det står i NSRV 2018 pkt. 5.7 at salgslagene har et særlig ansvar for å føre kontroll med det enkelte fartøys kvoter og avregning av landet fisk mot disse kvotene. Salgslagene skal også føre kontroll med landings-/sluttsedlene og ha kontroll med bifangst og fredningstider.

Det står videre at salgslagene skal være oppmerksom på bruk av vekter på mottak med tanke på å avdekke misbruk. Det påpekes at det er særlig viktig å kontrollere at retningslinjer følges for utbedring av feil som oppstår med vektsystemene, at feil rapporteres til Justervesenet og at samarbeid og behov for oppfølging diskuteres. Avvik skal følges opp i dialog med Justervesenet og Fiskeridirektoratet, inkludert meldinger om brutte plomberinger.

For å oppnå en effektiv håndhevelse av havressurslova med tilhørende forskrifter, skal samarbeid med Fiskeridirektoratets regioner prioriteres høyt.

4.3. Nasjonale operasjonelle risikovurderinger

For å følge opp og videreutvikle føringene i NSRV er det opprettet arbeidsgrupper som skal utarbeide nasjonale operasjonelle risikovurderinger. Risikovurderingene skal bidra til å se fiskeriene i sammenheng på tvers av regionale grenser, samt sikre en effektiv utnyttelse av kontrollressursene.

Det utarbeides nasjonale operasjonelle risikovurderinger for:

- Hvitfisk - torsk, hyse og sei mv (NORK)
- Pelagisk - makrell, nordsjøsild og NVG-sild (NORP)
- Industrifiske - kolmule, øyepål og tobis mv. ¹
- Svart omsetning - kongekrabbe, leppefisk og hummer (SURK).

Arbeidet skjer i samarbeid mellom Fiskeridirektoratets regioner, Kystvakten, aktuelle salgslag og andre kontrollmyndigheter. Bestemte regioner er gitt ansvaret for å utarbeide risikovurderingen, samt koordinere og evaluere ressurskontrollen av det aktuelle fiskeriet.

Det står i NSRV 2018 pkt. 5.7.1 at innenfor rammene av NSRV skal salgslagene bidra i dette arbeidet. Salgslagene skal i tillegg gjennomføre egne operative risikovurderinger, og skal på slutten av året evaluere gjennomført risikovurdering og risikohåndtering og rapportere resultatene til Fiskeridirektoratet.

¹ Dette området inngår fra og med 2019 i den operasjonelle risikovurderingen for pelagiske fiskerier.

5. Fiskeridirektoratets oppfølging av salgslagenes kontrollarbeid – Skagerakfisk SA

Tid: 24. januar 2019, kl. 09.30 – 14.30.
Sted: Skagerakfisk – Kristiansand.
Til stede: Mathias Lindeberg, Jørn Lian og direktør
Kjell-Arild G. Tøfte fra Skagerakfisk, Randi Sofie Sletten
Hopland, Hermod Larsen og Janne H. Møklebust fra
Fiskeridirektoratet.

5.1. Om Skagerakfisk

Skagerakfisk SA ble stiftet 1947 og er fiskernes salgsorganisasjon på Skagerrakkysten. Salgslaget er tillagt ansvaret for førstehåndsomsetningen av fisk og skalldyr som landes på Sørlandet og Østlandet, eller som leveres direkte i utlandet av fartøy registrert i salgslagets distrikt. Kontorsted er Kristiansand.

Omsetningen var i 2018 på 494 mill. kroner med et totalkvantum på 11,4 mill. kg. Av dette ble 4,2 mill. kg landet i utlandet. Antall landinger totalt var 20 053. Antallet landinger i Norge 19 369 og i utlandet 684. Reker står for 60-70 % av omsetningen gjennom salgslaget.

Salgslaget hadde i 2018 5,25 årsverk og 6 ansatte fra 1. august 2018, hvorav 1,3 årsverk avsatt til ressurskontroll.

5.2. Oppfølging fra forrige tilsyn

Fiskeridirektoratet startet med å gå gjennom rapporten fra forrige tilsyn i 2016.

Skagerakfisk viste til feil i rapporten. Det sto i rapporten at salgslaget i 2015 hadde 4,25 årsverk. Det riktige tallet var 4,3 årsverk. Det ble ellers vist til at Skagerakfisk hadde rundt 20 000 landinger i 2015, og ikke 37 259 som det står i rapporten. Skagerakfisk mente også at det ikke fremgår av rapporten at det på toktet som de deltok på sammen med Kystvakten og Fiskeridirektoratet 10.-11. august 2015, ble utført flere kontroller.

Det ble videre presisert at salgslaget i 2015 hadde flere møter med region Sør om planlagt kontrollarbeid og kontrollaktivitet. Skagerakfisk mener dette ikke kom klart nok frem i rapporten.

Det står i rapporten fra 2016 at salgslaget hadde noe mangelfulle kontroll-rapporter. Skagerakfisk ønsker til dette punktet å få frem at for kontroller som

salgslaget gjennomførte i 2015 sammen med region Sør, så ble hovedrapporten skrevet av regionen. Til punktet i rapporten om at salgslaget generelt ikke kontrollerer vekter, ble det kommentert at de ikke gjennomfører egne vekt-kontroller da de ikke anser det som nødvendig, ettersom mottakene i salgslagets distrikt ikke har automatiske vekter. De manuelle vektene blir kontrollert ved ordinære mottakskontroller.

5.2.1. Hva er fulgt opp siden forrige tilsyn i 2016

Siden forrige tilsyn har salgslaget ansatt en ny person som skal jobbe med ressurskontroll. Ny person ble ansatt i stillingen 1. august 2018. Det er ellers etter tilsynet blitt lagt mer arbeid i å utarbeide en helhetlig plan for salgslagets risikovurdering og kontrollarbeid, mal på rapporteringsskjema er på plass og mer av salgslagets kontrollarbeid dokumenteres og lagres elektronisk.

Forrige tilsyn tok opp spørsmålet om sammenslåing av to eller flere salgslag. Skagerakfisk viste til konkrete fusjonsplaner som salgslaget nå har med Rogaland Fiskesalgslag. Salgslagene samarbeider ifølge Skagerakfisk godt, utfordringer har løst seg og salgslaget ser en gevinst ved en sammenslåing. Fiskeriet er likt, det fiskes på de samme artene og regelverket er det samme. Forslag om fusjon fra 1. januar 2020 vil bli lagt frem på begge salgslagenes årsmøter i henholdsvis april og mai i år.

Skagerakfisk kommenterte til dette punktet at de tenker fremover med hensyn til ressurskontrollen og en eventuell sammenslåing med Rogaland Fiskesalgslag, ettersom det da også vil bli et større område å kontrollere.

5.3. Salgslagets kontroll med etterlevelse av kravene til føring av landings- og sluttsedler gjennom system og fysiske kontroller

Skagerakfisk gjennomfører fysiske kontroller alene og sammen med Kystvakten og Fiskeridirektoratet region Sør. Alle landings- og sluttsedler som kommer inn til salgslaget blir kontrollerte.

Kontroll med opplysninger på landings- og sluttsedler gjennomføres for alle landinger i salgslaget distrikt, samt landinger i utlandet av fartøy registrert i salgslagets distrikt mot kvoter, bifangstbestemmelser, fredningstider og fritidsfiske. I forhold til bifangstbestemmelsene blir sedlene kontrollert opp mot sporingsdata. I tillegg blir det gjennomført kvotekontroll av alle landinger i andre salgslags distrikt av fartøy registrert i Skagerakfisk sitt distrikt.

Salgslagets mener at det er lite juks mellom fisker og mottaker, det som eventuelt kan skje er at fisker selger utenom mottaket. Skagerakfisk har

mottaksgaranti, mottaker må søke om å få delta i ordningen. Ordningen innebærer at mottaker må ta imot all fisk som landes, men kan velge å ikke kjøpe alt. Salgslaget selger i så tilfelle det resterende. Mottaker må da kunne fremvise regnskap for hva som er landet og hva som er pakket under mottaksgarantien.

Salgslagets erfaring er at all fisk som landes kommer på seddel. Salgslaget mener det er viktig å kontrollere at all fisk faktisk landes, slik at ikke deler av fangsten tas med videre og selges svart i etterkant. I følge salgslaget kan dette kontrolleres ved å være tilstede når fisk landes, samt kontrollere POR-melding opp mot det som kommer på seddel.

Målet for salgslagets kontrollarbeidet er beskrevet i deres kontrollplan. Rapport blir skrevet etter hver fysisk kontroll, slik at de har god oversikt og dokumentasjon på utført kontrollaktivitet.

5.3.1. Elektronisk registrering og innsending av seddel

Som hovedregel blir landings-/sluttsedler registrert og sendt inn elektronisk umiddelbart etter landing og undertegning i henhold til landingsforskriften § 15 første ledd. Det finnes likevel unntak hos salgslaget hvor det fremdeles brukes papirsedler. Dette gjelder ved landinger av leppefisk, landinger utenfor mottakets ordinære åpningstid, landinger i utlandet, samt noen dispensasjoner for enkelte krabbeselgere som selger et begrenset kvantum.

Leppefisk er ifølge salgslaget ikke noe stort problem i kontrollsammenheng i Skagerakfisk. Det er imidlertid vanskelig å få fisker til å fylle ut en landings-seddel når fisken settes i ventemerd og når den tas opp, fisken står i merd som regel ikke lenger enn 4-5 dager. Alle landingssedler som blir fylt ut, blir fylt ut på papir. Nummeret på landingsseddelen føres på sluttseddelen. Når fisken leveres til tankbil fylles det tilsvarende ut en papirsluttseddel. Denne blir ført elektronisk på et senere tidspunkt og sendt til Fiskeridirektoratet. All fisk blir kontrollert av veterinær før levering

De fleste mottakene i sør har fått dispensasjon til å kunne ta imot fangst utenfor mottakets ordinære åpningstid, jf. landingsforskriften § 8. 4 ledd. Den som lander fyller ut en papirlandingsseddel ved mottaket. Mottaker fyller ut en elektronisk sluttseddel når mottaket åpner.

Salgslaget vil starte implementeringen av elektronisk signatur når dette er klart fra Norges Sildesalgslag.

5.3.2. Rutiner ved landinger i utlandet

Salgslagets rutiner ved landinger i utlandet er beskrevet i salgslagets rundskriv nr. 16/2018.

Fisker fyller ut en sluttседdel på papir om bord på fartøyet og sender kopi av denne senest 4 timer før landing til Norges Sildesalgslag, som på vegne av Skagerakfisk utsteder fangstsertifikat og nødvendige tilleggsdokumenter. Ved landing sendes kopi av denne seddelen også til Skagerakfisk. Kjøper oversender i tillegg kopi av avregning hvor levert kvantum og pris tydelig fremgår. Skagerakfisk registrerer så sluttседdelen elektronisk på bakgrunn av opplysninger fra auksjonsrapporten og papirseddelen. Kvantumet registrert på den elektronisk sluttседdel vil kunne avvike fra det kvantumet som fisker estimerte om bord, men ifølge salgslaget skal avvikene i all hovedsak være små. Fiskers første versjon av seddel med estimerte kvantum blir ikke registrert elektronisk.

Salgslaget prøver å registrere seddelen elektronisk neste dag, men i travle sesonger og ferietid kan det ta noe lengre tid. Rutinene medfører derfor i perioder noe tidslegg fra landing til seddelen er registrert og oversendt Fiskeridirektoratet.

Noen fiskere veier og pakker fisken om bord. De fleste leverer fisken inn på samlesentraler som veier, sorterer og stiller ut fisken for fisker. Skagerakfisk står som eksportør. Salgslaget opererer derfor ikke med begrepet «overtakelse av egen fangst» ved landinger i utlandet. Skagerakfisk mener at de har god kontroll på landinger i utlandet. Alle landinger foregår til offentlige auksjoner.

5.3.3. Saksbehandling og dokumentasjon ved korrigering av sedler

Salgslaget har rutiner for korrigering av sedler, og har et standardisert søknads-skjema som skal benyttes ved søknader om korreksjon. Fiskeridirektoratet fikk på møtet i Kristiansand fremlagt dokumentasjon på korrigerede sedler i 2018. Skagerakfisk endret 192 sedler i 2018, mens 35 sedler ble slettet.

Fordelt på årsak ser det i Skagerakfisk sitt rettelsesskjema slik ut:

Feil båt/fisker	23
Glemte kommentarer på sluttседdel	9
Feil pris	26
Endring kvalitet	17
Feil kvantum	49
Feil inntasting/brukerfeil	68

Ingen av søknadene om korreksjon eller sletting av seddel ble avgjort i samråd med Fiskeridirektoratets regionkontor, men det ble for noen tilfeller konferert med Fiskeridirektoratet region Sør per telefon.

Salgslaget uttrykte at den typiske grunnen for korreksjon er bruker-/skrivefeil.

5.4. Gjennomgang av salgslagets kontrollaktivitet i 2018

Skagerakfisk gjennomførte totalt 33 fysiske kontroller av landet fangst i 2018, hvorav 4 kontroller sammen med Fiskeridirektoratet region Sør, samt flere kontroller med Kystvakten. Vi fikk på tilsynsmøtet fremlagt rapporten «*Ressurskontroll - sluttrapport 2018*». I følge denne var utgangspunktet for kontrollene salgslagets risikovurdering og planen deres for den operative ressurskontrollen for 2018.

Det ble i 2018 gjennomført 12 kontroller av rekefartøy under/etter levering, 4 av kontrollene i samarbeid med Fiskeridirektoratet. I ett tilfelle ble det avdekket brudd på landingsforskriftens krav til samtidig undertegning av seddel. Det ble kontrollert 3 fartøy med kaisalgdispensasjon, og ett utsalgssted ble kontrollert sammen med Fiskeridirektoratet. Det ble videre gjennomført kontroll hos 4 mottaksbedrifter med hensyn seddelopplysninger. Det ble her informert om at bedriftene måtte være nøye med å føre korrekte opplysninger med hensyn til redskap og fangstområde. Det ble også gjennomført kontroll av massebalansen for reker hos 14 mottaksbedrifter, uten at det ble funnet uregelmessigheter.

I ukene 31 – 36 ble det gjennomført kontroller sammen med Kystvakten, fokuset var utkast av småreker. Kontrollene indikerte ifølge salgslaget at de fleste fartøy lander all fangst av reker. Enkelte fartøy hadde imidlertid påfallende blandingsforhold mellom stor og liten reke før, under og etter kontroll av Kystvakten. Kontrollrapport ble oversendt Kystvakten og Fiskeridirektoratet. Det ble ikke vurdert reaksjoner på grunnlag av resultatet av kontrollene, men salgslaget viser til at kontrollene har gitt et godt grunnlag for å følge opp enkelte fartøy. Salgslaget skriver i sluttrapporten at i forhold til tilsvarende kontroller i 2016 og 2017 synes utkast av småreker å være redusert.

Det viktigste kontrollpunktet slik Skagerakfisk ser det er å kontrollere POR-melding mot hva som kommer på land. Salgslaget er som nevnt opptatt av at fiskerne leverer alt ved landing, og at ikke noe selges utenom. Reker er en lett omsettelig vare i salgslagets distrikt og hadde høy prioritet i 2018.

5.5. Salgslagets risikovurdering for 2018

Skagerakfisk utarbeidet en risikovurdering for salgslagets ansvarsområdet for 2018. Salgslaget fremla her de prioriterte hovedområdene for ressurskontrollen i NSRV og hovedområdenes relevans for salgslagets ansvarsområde.

Dokumentet beskriver videre salgslagets plan for gjennomføringen av ressurskontrollen for 2018 og spesielle fokusområder for kontrollen.

Salgslaget tok i 2018 utgangspunkt i NSRV og tilpasset denne til eget distrikt. Salgslaget klarte imidlertid ikke å gjennomføre alle kontrollene som planlagt.

5.6. Annet kontrollarbeid

Det ble i 2018 gjennomført samarbeidsmøte med region Sør, Kystvakten, Rogaland Fiskesalgslag og Norges Sildesalgslag. Dette møte arrangeres hvert år i januar/februar. Salgslagets plan for kontrollaktiviteten for 2018 ble satt opp etter dette møte.

Skagerakfisk deltok også på fagsamling ressurskontroll med Fiskeridirektoratet 14. og 15. juni, og det årlige samarbeidsmøte mellom Fiskeridirektoratet og salgslagene i Bergen 22. oktober 2018. Salgslaget bidrar også i arbeidet med NSRV. Salgslaget har god kontakt med Fiskeridirektoratet region Sør.

Skagerakfisk administrerer ellers sporbarhetssystemet MSC Chain of Custody (CoC), som de mener kan ses på som en form for ressurskontroll. Salgslaget gjennomfører i den forbindelse kontroll av alle mottak 1 gang i året, der de går gjennom dokumentasjon for det enkelte mottak på det som er mottatt og det som er solgt av reker i salgslaget distrikt.

CoC-sertifisering er et sporbarhetssystem som brukes av MSC for å sikre at:

- Produkter fra et MSC-sertifisert, bærekraftig fiskeri ikke blandes sammen med ikke-sertifiserte produkter.
- Investeringen som er gjort i sertifiseringen av fiskeriet blir beskyttet.
- Kundene har tillit til at Marine Stewardship Council programmet er troverdig.
- Produktene kan spores gjennom hele forsyningskjeden.

Mottaket må ha et sporbarhetssystem i form av gode driftsrutiner og god intern dokumentasjon på MSC produkter som kjøpes og deretter selges videre.

5.7. Oppfølging av ulovlig aktivitet

5.7.1. Rutiner for administrativ inndragning

Skagerakfisk foretar ikke fortløpende inndragning. Kontroll med landings- og sluttsedler foretas hos salgslaget i perioder på 2 måneder. For fremmedlandinger (landinger hos andre salgslag) innhenter salgslaget informasjon om landingene via rapport fra Catch Certificate (CC-systemet).

Skagerakfisk sender ut forhåndsvarsel 3 uker før vedtak om inndragning. Vedtak om inndragning blir postet i salgslagets system på fiskers konto. For fiskere som leverer regelmessig tas inndragningen på neste landing, mens det for fritidsfiskere og andre fiskere sendes faktura. De inndradde midlene benyttes i henhold til salgslaget utelukkende til kontrollrelatert aktivitet.

Salgslaget overfører opplysningene om inndragninger i tilknytning til seddel fortløpende i etterkant av utløpt tre ukers klagefrist på inndragningsvedtaket.

Kontrollen fra kontoret omfattet 20 053 landinger, som resulterte i 58 vedtak om inndragning av fangst, eller deler av fangst.

5.7.2. Anmeldelse og andre reaksjoner

Skagerakfisk opprettet ingen anmeldelser i 2018.

Salgslaget uttalte at de ikke gir advarsler da de er usikker på om de har hjemmel til dette. I noen tilfeller der salgslaget i 2018 avdekket mindre brudd/avvik fra landingsforskriften, ble det sendt ut skriv med veiledning om forskriften og aktuelle bestemmelse(r).

5.8. Oppsummering Skagerakfisk

Siden forrige tilsyn i 2016 har Skagerakfisk SA styrket bemanningen med ett årsverk som hovedsakelig skal arbeide med ressurskontroll. Det blir også lagt mer arbeid i å utarbeide risikovurderinger og planer for salgslagets kontrollaktivitet. Salgslaget har i tillegg fått bedre rutiner for korrigering av seddel. Dette er positivt.

Vi fikk utlevert en oversikt over faktiske utførte kontroller, og registrerte at disse i all hovedsak ikke skjer på landingstidspunktet. De fleste landinger i salgslagets distrikt skjer utenom arbeidstid hvor fangsten settes på lager til kjøper og hvor det blir utstedt en papirlandingsseddel. Elektronisk sluttseddel oversendes salgslaget dagen etterpå. For å kunne verifisere kvantum som landes må kontrollen skje på landingstidspunktet. Det bemerkes også at antallet

kontroller i 2018 kun utgjorde rundt 0,2 % av antallet landinger i salgslagets distrikt. Fiskeridirektoratet forventer at antallet kontroller økes når den nye kontrollstillingen blir fullt operativ. Vi oppfordrer også salgslaget til å vurdere flere samarbeidskontroller både med Fiskeridirektoratet og inspektører i andre salgslag.

Det må videre kunne forventes fortløpende kvotekontroll, dette gjennomføres i salgslaget i dag i perioder på to måneder.

Salgslaget har noen unntak fra kravet om elektronisk registrering og innsending av landings-/sluttsedler hvor det fremdeles føres papirsedler. Dette gjelder landinger i utlandet og landinger av leppefisk, samt ved landinger utenfor mottakets ordinære åpningstid - som praktiseres i stor utstrekning i salgslagets distrikt. Fiskeridirektoratet forventer at salgslaget legger til rette for elektronisk føring av både landing- og sluttsedler.

Det ble under tilsynsmøtet gitt en orientering om pågående fusjonsplaner med Rogaland fiskesalgslag. Fiskeridirektoratet støtter disse planene.

6. Fiskeridirektoratets oppfølging av salgslagenes kontrollarbeid – Rogaland Fiskesalgslag SA

Tid: 28. januar 2019, kl. 09.45 – 13.30.
Sted: Rogaland Fiskesalgslag – Stavanger.
Til stede: Jane Meling og direktør Gunnar Frogner Dahl fra Rogaland Fiskesalgslag, Randi Sofie Sletten Hopland, Hermod Larsen og Janne H. Møklebust fra Fiskeridirektoratet.

6.1. Om Rogaland Fiskesalgslag

Rogaland Fiskesalgslag SA ble stiftet i 1946. Salgslaget er tillagt ansvaret for førstehåndsomsetningen av fisk og skalldyr som landes i Rogaland, eller som leveres direkte i utlandet av fartøy registrert i salgslagets distrikt. Salgslagets kontorsted er Stavanger.

Omsetningen var i 2018 på 194 mill. kroner med et totalkvantum på 14,9 mill. kg. Dette inkluderte rundt 8 mill. kg tare. Antall landinger i Norge var 7553, og av dette 4 utenlandske landinger. Antallet landinger i utlandet var 32.

Salgslaget hadde i 2018 2,3 årsverk og 3 ansatte.

6.2. Oppfølging fra forrige tilsyn

Fiskeridirektoratet startet med å gå gjennom rapporten fra forrige tilsyn i 2016.

Rogaland Fiskesalgslag hadde ingen kommentarer til rapporten utover at salgslaget ser at de ikke tilstrekkelig fulgte opp sitt kontrollansvar og pålagte kontrollopgaver i 2015. Salgslaget har heller ikke hatt mulighet til å følge opp alle punktene rapporten tok opp som mangelfullt kontrollarbeid etter at denne kom i 2016.

6.2.1. Hva er fulgt opp siden forrige tilsyn i 2016

Som et resultat av forrige tilsyn er det satt i gang en ny prosess om sammenslåing med Skagerakfisk. Salgslaget mener at det er mange gode grunner for dette, og at det økende fokuset rundt ressurskontroll er en av grunnene.

Salgslaget utførte ingen fysiske kontroller i 2015, det fikk de imidlertid gjennomført i 2018. Det ble på tilsynsmøtet sagt at salgslaget finner det ressurskrevende å utøve operative kontroller med kun to kontoransatte, men at det likevel er ingen opsjon for salgslaget å øke bemanningen.

Salgslaget hadde i 2015 ikke gode nok rutiner for korrigerings av landings- og sluttsedler, dette fikk salgslaget raskt på plass etter forrige tilsyn. Det ble sendt ut et skriv til alle kjøperne nokså umiddelbart etter tilsynet med informasjon om rutiner for korrigerings av seddel.

Salgslaget overfører nå også opplysninger på seddel om effektivering av administrative vedtak om inndragning av fangstverdien, noe salgslaget ikke praktiserte ved forrige tilsyn.

6.3. Salgslagets kontroll med etterlevelse av kravene til føring av landings- og sluttsedler gjennom system og fysiske kontroller

Rogaland Fiskesalgslag innførte noe fysisk kontrollaktivitet i 2018. Kontrollene ble utført alene og sammen med Fiskeridirektoratet region Sør. Det ble stort sett kontrollert om sedlene var signerte og om vektene som var i bruk ved mottakene var godkjente av Justervesenet. Kontrollene ble ikke gjennomførte ut fra en risikovurdering. Salgslaget skrev rapport i etterkant av hver kontroll på et standardisert kontrollskjema. Det ble ikke skrevet en egen rapporter etter felleskontrollene, rapport ble da skrevet av Fiskeridirektoratet region Sør.

Alle landings- og sluttsedler som kommer inn til salgslaget blir gått gjennom manuelt av saksbehandler opp mot kvoter og bifangst.

6.3.1. Elektronisk registrering og innsending av seddel

Som hovedregel blir landings-/sluttsedler registrerte og sendt inn elektronisk umiddelbart etter landing og undertegning i henhold til landingsforskriften § 15 første ledd. Salgslaget innvilget ingen dispensasjoner fra kravet om elektronisk registrering og innsending av seddel i 2018. Det finnes likevel noen unntak hvor det fremdeles brukes papirsedler. Dette gjelder ved landinger av leppefisk, ved landinger utenfor mottakets ordinære åpningstid og ved landinger i utlandet.

Ved landing av leppefisk til egen merd fører fisker landingsseddel på papir. Sluttseddel blir skrevet og registrert elektronisk når fangsten går til mottaker. Ved landing utenfor mottakets ordinære åpningstid, fører fisker tilsvarende landingsseddel på papir. Sluttseddel blir fylt ut elektronisk av kjøper når kjøper kommer på jobb neste dag. Sluttseddelen påføres referanse til forutgående landingsseddel.

Ved kaisalg fører fisker elektroniske sluttsedler, men det kreves bare ukentlig innrapportering. Det betyr at fangst solgt i løpet av en uke føres på en

samleseddel. Sedler fra forrige uke skal være registrert i salgslaget senest mandag kl. 12.00

Salgslaget vil starte implementeringen av elektronisk signatur når dette er klart fra Norges Sildesalgslag.

6.3.2. Rutiner ved landinger i utlandet

Rogaland Fiskesalgslag har tre punkter i forretningsreglene sine av 2009 om landinger i utlandet. Denne informasjonen er imidlertid utdatert.

På tilsynsmøtet ble det sagt at rutinene for 2018 var slik at fisker skriver ut sluttседdel på papir som skannes og sendes til Rogaland Fiskesalgslag og Norges Sildesalgslag. Norges Sildesalgslag utsteder på vegne av Rogaland Fiskesalgslag fangstsertifikat og nødvendige tilleggsdokument for fartøyet. Utenlandsk mottaker oversender kopi av avregning til salgslaget, og salgslaget registrerer så sluttседdel elektronisk på bakgrunn av opplysninger fra auksjonsrapporten og papirseddelen. Denne seddelen har samme seddelnummer som papirseddelen innsendt av fisker, men fiskers første versjon av seddelen blir ikke registrert elektronisk.

6.3.3. Saksbehandling og dokumentasjon ved korrigering av sedler

Salgslaget har fått på plass rutiner for korrigering av sedler og det er sendt ut informasjon til alle kjøpere om disse rutinene. Salgslaget mottar skriftlige søknader med begrunnelse for hvorfor seddelen ønskes korrigert, og tar kontakt med Fiskeridirektoratets regionkontor dersom den aktuelle korrigeringen vil være å anse som vesentlig for ressurskontrollen (primært korreksjoner som har kvantumskonsekvens). Søknader om korreksjon kan ifølge salgslaget av og til mangle signatur fra fisker når det er fiskere som kun leverer sporadisk.

Salgslaget orienterte om at de for 2018 gjennomførte rundt 30 korreksjoner av betydning. Dersom de tar med alle små ubetydelige rettelser, anslo de at det kan dreie seg om rundt 500 korreksjoner. Ved tre tilfeller tok salgslaget kontakt med Fiskeridirektoratet region Sør i forbindelse med korreksjon av seddel.

6.4. Gjennomgang av salgslagets kontrollaktivitet i 2018

Salgslaget gjennomførte 6 fysiske kontroller alene i 2018. Under disse kontrollene gikk de gjennom sedlene på mottakene for å sjekke at de var undertegnet av begge parter. Det ble også kontrollert at vektene var

godkjente av Justervesenet. Salgslaget tok opp under tilsynsmøtet at de er av den oppfatning at det har en preventiv effekt i seg selv å være tilstede.

I tillegg hadde salgslaget i 2018 én dag sammen med region Sør hvor det ble gjennomført 6 kontroller. Disse kontrollene var av kaisalg og hvor det ble foretatt sammenligninger av landet fangst opp mot kystfiskeappen.

Kontrollene ble ikke gjennomført på bakgrunn av en risikovurdering.

6.5. Salgslagets risikovurdering for 2018

Rogaland Fiskesalgslag har ingen dokumentasjon på planlagt kontrollaktivitet for 2018, og utarbeider heller ikke egne risikovurderinger utover NSRV.

6.6. Annet kontrollarbeid

Rogaland Fiskesalgslag deltok i 2018 på samarbeidsmøtet med region Sør, Kystvakten, Skagerakfisk og Norges Sildesalgslag. Møtet arrangeres hvert år i januar/februar. Salgslaget deltok også på det årlige samarbeidsmøtet mellom Fiskeridirektoratet og salgslagene i Bergen 22. oktober 2018, og bidrar i arbeidet med NRSV. Rogaland Fiskesalgslag deltar ikke i salgslagenes felles arbeidsgruppe med kontrollseksjonen i Fiskeridirektoratet om en felles kontrollhåndbok for salgslagene.

Salgslaget har god kontakt med Fiskeridirektoratet region Sør og de øvrige salgslagene. Rogaland Fiskesalgslag benytter Norges Sildesalgslags landings- og sluttseddelsystem, samarbeidet er godt.

6.7. Oppfølging av ulovlig aktivitet

6.7.1. Rutiner for administrativ inndragning

Rogaland Fiskesalgslag foretar ikke fortløpende inndragning. Salgslaget holder på med gjennomgangen av årets første 10 måneder nå, deretter vil de 2 siste månedene kontrolleres. Salgslaget har en intensjonen om å gjennomføre kontrollene annenhver måned, men dette er av salgslaget ikke vurdert som hensiktsmessig per i dag.

Salgslaget har noen fartøy som går nordpå og fisker torsk og disse fartøyene er gjennomgått. De har også noen tilfeller som skal følges mer opp. Ved denne gjennomgangen innhenter de informasjon om fremmedlandinger direkte fra Norges Råfisklag.

Salgslaget sender ut forhåndsvarsel tre uker før de fatter vedtak om inndragning. For fiskere som leverer regelmessig tas inndragningen på neste landing, mens det for fritidsfiskere og andre fiskere som leverer sporadisk sendes regning. Salgslaget kan også holde tilbake utbetaling før avregning.

Inndradde midler brukes ifølge salgslaget utelukkende til kontrollformål.

Salgslaget overførte i 2018 opplysningene om inndragninger i tilknytning til seddel fortløpende i etterkant av utløpt tre ukers klagefrist på inndragningsvedtaket. Salgslaget tok opp at de mener det er en uforholdsmessig stor arbeidsbelastning å måtte tilbakeføre alle inndragningene til den enkelte seddellinje. Dette gjelder de mange småsummene som kommer i forbindelse med inndragning i henhold til bifangstbestemmelsene.

6.7.2. Anmeldelse og andre reaksjoner

Rogaland Fiskesalgslag opprettet ingen anmeldelser i 2018.

Salgslaget uttalte at for de tilfellene anmeldelse vil være aktuelt, så ønsker de at Fiskeridirektoratet tar seg av dette.

6.8. Oppsummering Rogaland Fiskesalgslag

Rogaland Fiskesalgslag er innforstått med at de ikke tilstrekkelig følger opp sitt kontrollansvar og pålagte kontrolloppgaver. Salgslaget fikk innført noe fysisk kontrollaktivitet i 2018. Det er imidlertid begrenset hvor mange kontroller som kan gjennomføres med kun to kontoransatte.

De fysiske kontrollene ble ikke utført idet landingene skjedde. Kontroller på landingstidspunktet er nødvendig for å kunne verifisere kvantumet på det som landes. Det er likevel en klar forbedring fra forrige tilsyn. Salgslaget har også fulgt opp anmerkningene fra forrige tilsyn om korrigerende av sedler og har nå gode rutiner for dette. Salgslaget har derimot ingen løpende kvotekontroll, og dette må kunne forventes.

Mange landinger i salgslagets distrikt skjer utenom arbeidstid, salgslaget har også en del kaisalg. Ved kaisalg blir sedlene sendt inn en gang i uken. Dette er ikke godt nok. Sedlene må sendes inn elektronisk daglig.

Salgslaget har også noen unntak fra kravet om elektronisk registrering og innsending av landings-/sluttsedler hvor det fremdeles føres papirsedler. Dette gjelder spesielt ved landing av leppefisk, kaisalg og landinger utenfor

mottakets ordinære åpningstid. Fiskeridirektoratet forventer at salgslaget legger til rette for elektronisk føring av både landings- og sluttsedler.

Slik Fiskeridirektoratet vurderer det har ikke Rogaland Fiskesalgslag tilstrekkelige ressurser for å kunne utøve sine pålagte kontrolloppgaver. De operative kontrollene blir utført av kontorphersonell. Samarbeid med andre salgslag vil være helt nødvendig på dette området. Fiskeridirektoratet ble under tilsynsmøtet orientert om pågående fusjonsplaner som salgslaget har med Skagerakfisk. Som nevnt er det helt nødvendig med et nærmere samarbeid om ressurskontrollen, og en fusjon med Skagerakfisk synes som en god løsning.

7. Fiskeridirektoratets oppfølging av salgslagenes kontrollarbeid – Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag SA (Surofi)

Tid: 4. februar 2019, kl. 09.00 – 13.45.
Sted: Surofi – Ålesund.
Til stede: Vigdis Torheim, Hugo Giske, Per Ekelund og direktør Sveinung Flem fra Surofi, Randi Sofie Sletten Hopland, Hermod Larsen og Janne H. Møklebust fra Fiskeridirektoratet.

7.1. Om Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag (Surofi)

Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag SA ble stiftet i 1945, og er landets nest største innenfor hvitfisksektoren. Surofi har enerett på all førstehåndsomsetning av hvitfisk og skalldyr i Sunnmøre og Romsdal, og tilsvarende landinger i utlandet av fartøy registrert i salgslagets distrikt. Kontorsted er Ålesund.

Omsetningen var i 2018 på 2460,3 mill. kroner med et totalkvantum på 180,2 mill. kg. Totalt antall landinger var 11 265, av dette 1 transittlanding, 3 utenlandske landinger og 98 landinger i utlandet.

Salgslaget hadde i 2018 10,4 årsverk og 11 ansatte. 2 årsverk er avsatt til ressurskontroll.

7.2. Oppfølging fra forrige tilsyn

Direktøren var tilstede innledningsvis på tilsynsmøtet. Han orienterte om at salgslaget hadde en grundig diskusjon etter forrige tilsyn, og at de på bakgrunn av denne diskusjonen er kommet frem til at ressurskontroll skal i større grad prioriteres som en viktig og naturlig del av salgslagets virksomhet.

Salgslaget har vært skeptisk til fysisk kontrollvirksomhet, men følger nå de retningslinjer de har fått. Det ble vist til at det i dag er et klart fokus på bærekraft, og at de fleste fiskerne forstår at det derfor også er nødvendig med ressurskontroll.

Tilsynsmøtet gikk deretter videre til en gjennomgang av salgslagets innsendte innspill i forkant av årets tilsynsrunde. Brevet følger vedlagt (/./). Følgende tema ble tatt opp:

- Landingsforskriften § 18.
Det meste som omsettes gjennom Surofi selges på auksjon. Salgslaget

ønsker i den forbindelse at det skal presiseres hvem som skal undertegne sedlene ved korreksjon. Salgslaget etterspør klare retningslinjer, og at dette videreformidles alle salgslagene med hensyn til likebehandling.

- Vurdering av risikobildet.
Salgslaget mener at en vurdering av risikobildet knyttet til landinger og omsetningsstruktur i det enkelte salgslag og konkrete kontrolltiltak, må tas i betraktning i risikovurderingen. Salgslaget har stort sett landingsedler/frossenfisk og praktiserer innmeldingsplikt.
- Kommentarbrev fra salgslagene bør vedlegges rapporten.

Fiskeridirektoratets svar:

Det står i landingsforskriften § 18 tredje ledd at dersom opplysningene i en landings-/sluttseddel ikke er riktige og må korrigeres, skal mottaker eller kjøper og den som har landet fisken fremlegge en skriftlig søknad med begrunnelse til salgslaget. Søknaden skal være signert av begge parter. Fiskeridirektoratet vil komme tilbake med en klargjøring når det gjelder hvem som kan undertegne søknad om korreksjon.

Når det gjelder vurderingen av risikobildet blir det tatt hensyn til landinger, omsetningsstruktur og kontrolltiltak. Til siste innspill så er svaret ja. Kommentarbrevene er vedlagt årets rapport.

Surofi hadde ellers ingen kommentarer til rapporten fra forrige tilsyn i 2016.

7.2.1. Hva er fulgt opp siden forrige tilsyn i 2016

Siden forrige tilsyn er det opprettet en ny stilling som kontrollør i salgslaget. Kontrolløren ble ansatt 1. januar 2018 og kommer fra stillingen som inspektør i Fiskeridirektoratet region Midt. Surofi er svært fornøyd og uttrykte at det arbeidet kontrolløren utfører har tilført salgslaget verdifull ny kunnskap innenfor ressurskontroll.

Før salgslaget fikk ansatt en kontrollør, gjennomførte salgslaget i utgangspunktet ingen fysiske kontroller. Salgslagets mål fremover er å få på plass flere samarbeidskontroller med Fiskeridirektoratet region Midt, samt kontroller sammen med den nyansatte kontrolløren i Vest-Norges Fiskesalstag. Salgslaget informerte videre om at de vil prioritere å følge opp det pågående arbeidet om en felles håndbok for ressurskontroll for alle salgslagene.

Salgslaget har også siden forrige tilsyn fått på plass et nytt saksbehandlings-system som blant annet benyttes i forbindelse med korrigerende av sedler. Hele saksbehandlingsløpet, inkludert relevant dokumentasjon og informasjon legges inn i dette systemet.

7.3. Salgslagets kontroll med etterlevelse av kravene til føring av landings- og sluttседler gjennom system og fysiske kontroller

Surofi gjennomfører fysiske kontroller alene og sammen med Fiskeridirektoratet region Midt. Salgslaget informerte om at de bruker mye tid på veiledning både når de er ute på kontroll og fra kontoret. Alle landings- og sluttседler som kommer inn til salgslaget blir kontrollerte. Salgslaget kontrollerer blant annet sedlene opp mot POR-meldinger og sporingsdata. Salgslaget uttrykte i den forbindelse et sterkt ønske om å få tilgang til Fiskeridirektoratets ERS-data.

Surofi har en innmeldingsordning. Innmeldingsordningen innebærer en elektronisk innmeldingsplikt for fiskeflåten. Fiskeflåten kan melde inn fangst på pc, nettbrett eller via SMS. Slik innmelding gir ifølge salgslaget store fordeler da det blant annet gir dem god tid til å forberede kontroller før fisken landes.

Den fysiske kontrollen består i å være tilstede når fisk landes. Salgslaget bruker Fiskeridirektoratets kontrollhåndbok og kontrollveiledninger. Ifølge salgslaget kontrolleres alle kravene i landingsforskriften med unntak av journalkravet i landingsforskriften § 16. En del av de fysiske kontrollene omfatter også å kontrollere POR-meldinger opp mot det som kommer på seddel ved landing. Salgslagets erfaring er at med en gang seddelen er fylt ut og undertegnet hos mottaker, blir den sendt inn. Salgslaget opplyste om at de stort sett føler seg godt mottatt når de kommer på kontroll.

Surofi har jevnlig og god kontakt med Fiskeridirektoratet og Kystvakten, som også har tilgang til salgslagets innmeldingsjournal. Salgslaget tar kontakt med Sjøtjenesten og andre etater som Justervesenet og Mattilsynet ved behov.

Rapport blir skrevet etter hver utført kontroll etter samme mal som Fiskeridirektoratets kontrollrapporter. Salgslaget har god oversikt og dokumentasjon på utført kontrollaktivitet.

7.3.1. Elektronisk registrering og innsending av seddel

Fiskere som har fått kaisalgdispensasjon sender inn sedler daglig. Sedlene fylles ut og sendes inn elektronisk. De få som fører papersedler har fått dispensasjon fra salgslaget til dette. Salgslaget er også ute og kontrollerer kaisalg, mye av

denne tiden går med til å veilede. Dersom regler ikke blir etterfulgt, får aktørene ikke fornyet dispensasjonen. Dette er ifølge salgslaget effektivt.

Ved landing av leppefisk ble landingsedlene i 2018 ført på papir. Papirseddelen ble ikke elektronisk registrert, men det ble ført i oversikter i Excel som også Fiskeridirektoratets regionkontor får tilgang til. Alle sluttsedlene ble fylt ut og sendt inn elektronisk. Salgslaget bemerket at de ikke ser at det skal være et problem å få på plass elektroniske landingsedler i 2019, slik at fisker kan fylle ut og sende inn elektronisk seddel når fisken settes i merd. Grunnen til at dette ikke kom på plass i 2018, var ifølge salgslaget at det ikke ble tid til blant annet opplæring før fisket startet.

Salgslagets plan er å ta i bruk elektronisk signatur fra 1. mai i år. I løpet av 2019 ønsker salgslaget at dette skal være implementert.

7.3.2. Rutiner ved landinger i utlandet

Fisker fyller ut en elektronisk sluttseddel med estimert kvantum og sender kopi av denne til Norges Sildesalgslag, som på vegne av Surofi utsteder fangstsertifikat og nødvendige tilleggsdokumenter. I etterkant av lossing sender kjøper kopi av avregning til salgslaget, og sluttseddelen korrigeres i henhold til denne.

Slik det er i dag kommer landinger i utlandet inn under begrepet «overtakelse av egen fangst» og kjøper og selger vil være oppført som samme person på disse sedlene, selv om Surofi står som eksportør. Salgslaget er kommet frem til at de ønsker å ta i bruk tilsvarende rutiner som Skagerakfisk benytter ved landinger i utlandet, med unntak av bruk av papirsedler.

7.3.3. Saksbehandling og dokumentasjon ved korrigering av sedler

Salgslaget tar kontakt med utsteder dersom de oppdager feil på landings-/sluttseddel, eller den som lander/mottaker tar kontakt. En søknad om korreksjon begynner ifølge salgslaget gjerne med en e-post eller telefon.

Salgslaget åpner for korrigering dersom begge parter fortsatt er tilstede på mottaket. Dersom fisker ikke lenger er tilstede åpnes det først for korrigering dagen etter, og etter at de har mottatt en e-post fra begge parter. Ved spørsmål om korrigeringer når fisken er kommet til utlandet, blir det som regel oversendt billedokumentasjon. Salgslaget tar kontakt med Fiskeridirektoratet region Midt dersom de ser behov for det med hensyn til endringer som kan anses som vesentlig for ressurskontrollen.

I 2018 ble det korrigert 82 landingsedler og 64 sluttsedler. Salgslaget la frem en oversikt over alle gjennomførte korrigeringer. Endringene er i hovedsak relatert til kvantum og art.

Salgslaget informerte om at det fra 1. januar 2018 ble tatt i bruk et nytt datasystem (Invo). Dette er et saksbehandlings-/postjournalsystem som håndterer alt salgslaget foretar seg i forbindelse med ressurskontrollarbeidet, også seddelkorrigeringer. Det ble presisert at det kun er bestemte personer i salgslaget som kan korrigere landings-/sluttsedler.

7.4. Gjennomgang av salgslagets kontrollaktivitet i 2018

Salgslaget gjennomførte i 2018 følgende fysiske kontroller:

Dokumentkontroll:	19
Fullkontroll:	23
Kaisalgkontroll:	31
Kvalitetskontroll:	1
Mottakskontroll:	7
Samarbeidskontroll:	6

Salgslaget gjennomførte ingen kontroller i 2018 av fisket etter leppefisk. I likhet med de andre salgslagene mener de at det er nesten umulig å vite hva som blir fisket av leppefisk. Dersom en fisker for eksempel fisker tre ganger i uken skrives det landingseddel på de to første dagene hvor fisken settes i merd, mens det den siste dagen hentes fangster fra de to første dagene og dette blandes sammen med siste dags fangst. Da det ikke er dødfisk på sedlene kan det antas at dette justeres når fangsten siste dag tas opp og blandes med de øvrige før sluttseddel skrives.

Heimfarfisk blir heller ikke kontrollert. Salgslaget er av den oppfatning at all fisk som landes skal seddelføres, og etterlyser klarere retningslinjer rundt ordningen med heimfarfisk.

7.5. Salgslagets risikovurdering for 2018

Salgslaget utarbeidet i samarbeid med Fiskeridirektoratet region Midt en egen risikovurdering for 2018. Denne ble fulgt opp i tillegg til risikovurderingen i NSRV 2018. Salgslagets kontrollør deltar også i NORK, den nasjonale operasjonelle risikovurderingen for hvitfisk.

7.6. Annet kontrollarbeid

Surofi deltok i 2018 på fagsamling ressurskontroll 14. og 15. juni i Bergen, samt det årlige samarbeidsmøte mellom Fiskeridirektoratet og salgslagene 22. oktober 2018, også det i Bergen. Salgslaget deltar ellers i arbeidet med NSRV og er representert med en person i NORK. Salgslaget uttrykte at de er svært positiv til arbeidet i NORK. Surofi deltar også i arbeidsgruppen salgslagene har med Fiskeridirektoratet om en felles kontrollhåndbok for salgslagene.

Salgslaget har løpende kontakt med Fiskeridirektoratet region Midt med hensyn til den operativ ressurskontrollen, samt god kontakt og et godt samarbeid med de andre salgslagene. Salgslaget ta kontakt med andre etater ved behov.

7.7. Oppfølging av ulovlig aktivitet

7.7.1. Rutiner for administrativ inndragning

Salgslaget har en egen kvotedatabase med oversikt over kvoter og oppfisket kvantum. Ved oppdaget overfiske sendes det ut forhåndsvarsel med frist på 14 dager, deretter sendes det ut et vedtak med 3 ukers klageadgang. Salgslaget sender deretter ut et skriv om at beløpet skal inndras (dersom beløp ikke alt er holdt tilbake), og beløpet bes da innbetalt eller tas på neste avregning. Det har vært noen saker der de ikke har oppnådd kontakt, og da går kravet til inkasso.

Inndradde midler brukes ifølge salgslaget utelukkende til kontrollrelatert aktivitet.

Salgslaget overfører opplysningene om inndragninger i tilknytning til seddel fortløpende i etterkant av utløpt tre ukers klagefrist. Salgslaget sender melding til andre salgslag dersom de finner inndragninger på andre salgslags sedler for sine båter, og har purrerutiner for å følge dette opp.

7.7.2. Anmeldelse og andre reaksjoner

Fiskeridirektoratet region Midt fattet ett vedtak om advarsel på salgslagets vegne. Salgslaget bruker ellers mye tid på veiledning.

Surofi opprettet ingen anmeldelser i 2018

7.8. Oppsummering Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag (Surofi)

Surofi har siden forrige tilsyn i 2016 besluttet at ressurskontroll skal prioriteres som en viktig og naturlig del av salgslagets virksomhet. Salgslaget har økt antallet ansatte som jobber med ressurskontroll fra ett til to årsverk. Det blir

utarbeidet risikoanalyser basert på NSRV og salgslaget gjennomførte et betydelig antall fysiske kontroller i 2018 i forhold til tidligere år. Det er svært positivt å registrere holdningsendringen i salgslaget med hensyn til ressurskontrollen, og det økte omfanget fysiske kontroller i 2018. Det må likevel bemerkes at selv med økt kontrollinnsats, utgjør de fysiske kontrollene ca. 0,8 % av antallet landinger i salgslagets distrikt i 2018.

Salgslaget har krav om innmelding av alle fangster, noe som gjør at de enten selv eller i samarbeid med Fiskeridirektoratet region Midt kan være tilstede når landingen faktisk skjer. Dette er positivt. Vi fikk også opplyst om at det er opprettet god kontakt med kontrolløren i Vest-Norges Fiskesalslag med hensyn til blant annet fremtidige samarbeidskontroller. Vi håper at dette blir en realitet som en styrking av det operative kontrollarbeidet.

Det landes store kvantum i salgslagets distrikt, som igjen tilsier at det vil være en fordel med flere til stede på kontroll. Det oppfordres om at salgslagets kontrollpersonell i større grad utfører kontroller sammen. Flere samarbeidskontroller med Fiskeridirektoratet region Midt kan også vurderes.

Det blir skrevet papirsedler ved landing av leppefisk. Sedlene blir ikke registrert elektronisk og videresendt til Fiskeridirektoratet. Det forventes at det legges til rette for elektronisk føring av alle landings- og sluttsedler.

8. Fiskeridirektoratets oppfølging av salgslagenes kontrollarbeid – Norges Sildesalgslag SA

Tid: 8. februar 2019, kl. 09.30 – 14.30.
Sted: Norges Sildesalgslag – Bergen.
Til stede: Tony Hatland, Greta Langhelle og direktør Paul Magnus Oma fra Norges Sildesalgslag, Randi Sofie Sletten Hopland, Hermod Larsen og Janne H. Møklebust fra Fiskeridirektoratet.

8.1. Om Norges Sildesalgslag

Norges Sildesalgslag SA ble stiftet i 1988. Salgslaget har enerett på førstehåndsomsetningen av pelagisk fisk i Norge og pelagisk fisk som landes av norske fartøy direkte i utlandet. Salgslaget er Norges eneste landsomfattende salgslag. Slik har det vært siden 1989 da tre pelagiske salgslag ble til ett. Salgslagets kontorsted er Bergen.

Omsetningen var i 2018 på 7842 mill. kroner med et totalkvantum på 1.617.280 tonn. Av dette ble 314.438 tonn landet i utlandet. Antall landinger totalt var 6480. Antallet landinger i Norge var 5927 og i utlandet 553. I tillegg ble det registrert 185 landingsedler i 2018. De fleste gjelder låssatte fangster som er ført med føringsfartøy, og hvor det finnes en eller flere tilhørende sluttsedler.

Salgslaget hadde i 2018 44 årsverk og 44 ansatte, hvorav 6 personer som jobber i kontrollavdelingen. Avdelingen er organisatorisk direkte underlagt salgslagets direktør, og har en selvstendig rolle i salgslaget. Salgslaget regner at 14,2 årsverk jobbet med ressurskontroll i 2018.

8.2. Oppfølging fra forrige tilsyn

Tilsynsmøtet startet med en gjennomgang av salgslagets innsendte innspill til årets tilsynsrunde. Brevet følger vedlagt (./.). Salgslaget tok opp at de ønsker en rapport for hvert salgslag og ikke en samlet rapport for alle salgslagene. De ønsker også tydelig tilbakemelding på forbedringsområder der tilsynet avdekker slike.

Fiskeridirektoratets svar er at det ble vurdert om tilsynet skulle fremlegges i en felles rapport, eller en rapport for hvert salgslag. Fiskeridirektoratet besluttet å lage en rapport for hvert salgslag, men hvor disse er blitt samlet i en fellesrapport. Vi har i rapporten ellers forsøkt å være tydelige i oppsummeringene til

hvert salgslag, samt gi en klar tilbakemelding med hensyn til forbedringsområder.

Salgslaget gjennomførte en evaluering av eget kontrollarbeid våren 2018, der kontrolloppgavene i salgslagets ulike avdelinger ble definert for å kunne optimalisere kontrollarbeidet. Den interne arbeidsgruppen konkluderte med at salgslaget ønsker å ha det slik det er i dag, med kontrollfunksjoner også andre steder enn bare i kontrollavdelingen.

Direktøren var med på første del av tilsynsmøtet, han viste til at salgslaget er kjent med sine pålagte kontrolloppgaver. Salgslaget er opptatt av å gjøre en best mulig jobb og ønsker derfor en klar tilbakemelding på eventuelle forbedringspunkter, slik at dette kan følges opp. Det ble ellers sagt at salgslaget mener at det som var uklart etter forrige tilsyn nå er klarert ut. Det ble også vist til at salgslaget er inne i en automatiseringsprosess.

8.2.1. Hva er fulgt opp siden forrige tilsyn i 2016

Siden forrige tilsyn er det foretatt organisatoriske endringer i salgslaget, som medførte at kontrollgruppen 1. januar 2018 ble direkte underlagt salgslagets direktør i en egen kontrollavdeling. Kontrollavdelingen er forsterket med 1 nytt årsverk og det er blitt lagt vekt på kompetanseheving. Tre av inspektørene har gjennomført Fiskeridirektoratets inspektørkurs, og kontrollavdelingens leder gjennomførte høst 2017/vår 2018 fiskekriminalitetsstudiet (videreutdanning i bekjempelse av fiskerikriminalitet) ved Politihøgskolen. Personell fra faktura- og avregningsavdeling deltar på aktuelle kurs/møter i regi av Kystvakten og Fiskeridirektoratet.

Kontrollavdelingen har økt antallet fagsamlinger for inspektørene fra 1 til 3-4 i løpet av kalenderåret, som nå innebærer møter i forkant og i etterkant av sesongene. Kontrollinstruksen er oppdatert og det er utarbeidet en ny samarbeidsinstruks for kontroller sammen med Fiskeridirektoratet, som salgslaget også har sendt til Fiskeridirektoratet til orientering.

Salgslaget har gått gjennom sine kontrollfullmakter, samt gjort noen endringer i kontrollrutinene. Kontrollavdelingen består av 5 inspektører og 1 leder. Inspektørene som holder til langs kysten fra Finnsnes og ned til Haugesund, blir i dag ofte sendt til andre deler av landet for å drive kontroll. Det er laget en årsplan over hvem av inspektørene som skal være hvor og når.

Salgslaget har ellers siden forrige tilsyn brukt tid på å etablere kontakt med utenlandske fiskerimyndigheter. Salgslaget var i 2018 i Danmark og på Island

for blant annet å se hvordan landingsforskriften blir fulgt opp når norske fartøy lander i utlandet.

Det er satt i gang en digitaliseringsprosess i salgslaget. Et av flere mål er ifølge salgslaget å få til en mer effektiv ressurskontroll. Digitaliseringsprosessen har høy prioritet.

8.3. Salgslagets kontroll med etterlevelse av kravene til føring av landings- og sluttsedler gjennom system og fysiske kontroller

Norges Sildesalgslag gjennomfører fysiske kontroller. Dette gjøres av salgslagets inspektører, mens faktura- og avregningsavdelingen driver kontroll av landings-/sluttsedlene. Alle sedlene blir kontrollerte. Det kontrolleres blant annet at innmeldt kvantum stemmer med det som kommer på seddel. Alle fartøyene (unntak for enkeltfangster under 10 tonn med garn/snøre) har innmeldingsplikt til salgslaget. Rettigheter og kvoter sjekkes, deltakerkriterier, bifangst, gyldige data og signatur. Salgslaget sender ut melding til seddelutsteder dersom seddelen ikke er signert av begge parter.

Inspektørene påser at fangst som landes kommer på seddel. Inspektørene har i likhet med kontrollørene i de andre salgslagene ingen enkel tilgang til ERS-data. Salgslagets fokus er at alt som blir landet kommer på seddel.

Salgslaget har en egen instruks og kontrollveiledning som skal sikre at inspektørene følger opp salgslagets pålagte kontrolloppgaver. Det ble sagt at salgslaget utfører kontrolloppgavene som følger av landingsforskriften. Inspektørene sjekker også at tankene er tømt før båten går fra kai. Salgslaget gjennomfører imidlertid ingen egne vektkontroller, men ser også på vektene når de er på landingskontroll. De uttrykte i den forbindelse at det er svært enkelt å manipulere vekter. Salgslaget utfører stort sett kontroller med én inspektør, og mener at tilstedeværelse har en preventiv effekt.

Salgslaget synes at samarbeidet med Fiskeridirektoratet er godt.

Planleggingsfasen i forkant av samarbeidskontrollene har imidlertid ikke vært gode nok, men telefonene går ifølge salgslaget fritt mellom egne inspektører og inspektørene i Fiskeridirektoratet. Salgslaget sendte i en periode jevnlig ut en liste til regionene med inspektørenes kontrollplan. Salgslaget sluttet med dette da de ikke fikk noen respons fra regionene, og ved noen tilfeller tilfeldig trafikk på Fiskeridirektoratet inspektører da de var ute på kontroll. Regionene har nå etterspurt kontrollplanen. Salgslaget vil vurdere å sende den over igjen jevnlig, med håp om en bedre koordinering av kontroller.

Salgslaget har også mer «ad-hoc» kontroller med Justervesenet, og kontakter andre etater og Kystvakten ved behov.

Det blir skrevet rapport etter hver kontroll. På forespørsel sendes kontrollrapporter til Fiskeridirektoratet. Salgslaget ønsker tilsvarende tilgang på Fiskeridirektoratet og Kystvakten sine kontrollrapporter.

8.3.1. Elektronisk registrering og innsending av seddel

Salgslaget mottok kun elektroniske landings-/sluttsedler i 2018, med unntak av sedler i forbindelse med kaisalg. Salgslaget innvilget 3 kaisalgdispensasjoner i 2018. Når fisk låsettes meldes dette inn til salgslaget som vanlig innmelding. Elektronisk sluttseddel fylles ut når fisken tas opp fra låset av føringsfartøyet.

Salgslaget informerte om at de vil starte med å kreve elektronisk sluttseddel innsendt etter hver landing også ved kaisalg, og ikke bare etter endt sesong slik som i dag.

Salgslaget har tatt i bruk ny løsning for elektronisk signatur. De er nå i en overgangsordning frem til mars i år, deretter stenges det gamle ekstranettet og alle må over på den nye løsningen. De har lagt ut informasjon om dette på salgslagets nettsider.

8.3.2. Rutiner ved landinger i utlandet

Salgslaget viste til at det er de samme rutineene som følges ved landinger i utlandet som ved landinger i Norge. I henhold til landingsforskriften ligger ansvaret hos den som lander i utlandet, men salgslaget krever at kjøper signerer seddelen ettersom det er en kjøpsavtale mellom to parter.

Fisker sender før landing innmelding til salgslaget på vanlig måte og salgslaget utsteder nødvendig fangstsertifikat på bakgrunn av innmeldingen. Ved landing fyller kjøper ut elektronisk sluttseddel på vanlig måte via salgslagets websystem.

8.3.3. Saksbehandling og dokumentasjon ved korrigerende av sedler

Salgslaget har skriftlige interne rutiner for korreksjon av seddel. De har ikke gått ut med skriftlig praktisk informasjon (eksterne rutiner) til næringen, men reglene for korreksjon av seddel er ifølge salgslaget godt kjent. Med hensyn til korreksjon vesentlig for ressurskontrollen, så har salgslaget av praktiske hensyn laget egne rutiner også for dette. Alle søknader og svar på søknader om korreksjon er arkivert i salgslagets arkiv.

Salgslaget har en digital oversikt over antallet korrigerede landings-/sluttsedler, oversikten viser ikke årsaken til korreksjonen i klartekst. Begrunnelsen kan imidlertid leses ut fra søknadsbrevet. Salgslaget mener sedler ofte korrigeres som følge av tastefeil, og i enkelte tilfeller blir sedler som ikke skulle vært slått sammen, slått sammen. Næringen er ifølge salgslaget ofte ikke så flink til å begrunne søknaden, slik at salgslaget må ta kontakt for ytterligere informasjon. Det arbeides med å få til et bedre elektronisk system for korreksjon av sedler.

Dersom det er mer enn 2 % avvik fra landingseddelen blir sluttseddelen korriger ved landing (føringspoolordning). Denne korrigeringen skjer med støtte i elektronisk system, og salgslaget sender ut en melding til den som lander og mottaker. Ved korrigering av fordeling av kvantum mellom fartøy i forbindelse med samfiske kreves det en ny signatur fra fisker, men korrigeringene foretas uten samråd fra Fiskeridirektoratet.

Salgslaget korrigerede 252 landings- og sluttsedler i 2018, hvorav 66 i samråd med Fiskeridirektoratet. Dette inkluderer ikke korrigeringer i forbindelse med føringspoolordningen.

Salgslaget uttalte at ved seddelkorrigeringer har Fiskeridirektoratet en fordel med hensyn til sone og fiskefelt at de kan sjekkes ERS-data. Salgslaget ønsker tilgang på Fiskeridirektoratets ERS-data.

8.4. Gjennomgang av salgslagets kontrollaktivitet i 2018

Salgslaget gjennomførte 582 kontroller i 2018, herunder 12 samarbeidskontroller med Fiskeridirektoratets inspektører. Salgslaget har ikke et godt verktøy for å hente ut en oversikt over hvilke avvik/brudd som er meldt inn via kontrollrapportene, og med hvem kontrollene er gjennomført. Dette er bestilt hos salgslagets IT-avdeling.

Kontrollene ble gjennomført i henhold til egen instruks. I denne står det at utvelgelse av kontrollobjekter skal gjøres på bakgrunn av innmeldte fangster. Dersom inspektører ikke har fått oppdrag basert på prioriteringer i NORP (Nasjonal operativ risikovurdering pelagisk), velger inspektøren selv kontrollobjekt.

Inspektørene hadde 3 kontrollsamlinger i 2018, i forkant og etterkant av hovedsesongene. Salgslaget informerte om at de i 2018 kontrollerte over 10 % av all landet pelagisk fangst. Salgslaget var også om bord på to føringsfartøy i føringspoolordningen.

Føringspoolordningen er en midlertidig dispensasjonsordning i pelagisk låssettingsfiske (dispensasjon fra veieplikten i landingsforskriften ved opptak fra lås). Fartøyene som er tatt opp i poolen er tilgjengelige for føringsoppdrag uten at det må søkes om dispensasjon for hver tur. Ordningen administreres av Norges Sildesalgslag.

8.5. Salgslagets risikovurdering for 2018

Salgslaget utarbeidet en egen operasjonell risikovurdering for 2018. Salgslaget ønsker imidlertid å slutte med å utarbeide egne risikovurderinger da de mener dette er unødvendig papirarbeid ettersom kontrollavdelingens leder deltar i NORP. Salgslaget vil fremover fokusere på risikovurdering for salgslagets omsetningsbestemmelser/forretningsregler i tillegg til NSRV og NORP.

Salgslaget følger risikovurderingene i NSRV og NORP.

8.6. Annet kontrollarbeid

Det ble i 2018 gjennomført samarbeidsmøte med region Sør, Kystvakten, Rogaland Fiskesalgslag og Skagerakfisk. Dette møte arrangeres hvert år i januar/februar. Salgslaget deltok også på fagsamling ressurskontroll 14. og 15. juni i Bergen sammen med Fiskeridirektoratet, samt det årlige samarbeidsmøte mellom Fiskeridirektoratet og salgslagene 22. oktober 2018 i Bergen.

Salgslaget deltar i arbeidet med NSRV og er representert med en person i NORP. Salgslaget uttrykte at de ser på arbeidet i NORP som et verdifullt faglig fellesskap for salgslaget. NORP er et godt forum for å dele informasjon, samt spille inn problemstillinger som kan behandles i et faglig fellesskap.

Norges Sildesalgslag deltar også i arbeidsgruppen salgslagene har med Fiskeridirektoratet om en felles kontrollhåndbok for salgslagene. De er også involvert i arbeidet med det nye kvoteregisteret.

Salgslaget har god kontakt med Fiskeridirektoratet. Salgslaget tar kontakt med andre etater ved behov, blant annet ved lovbrudd og i forbindelse med informasjonsutveksling.

8.7. Oppfølging av ulovlig aktivitet

8.7.1. Rutiner for administrativ inndragning

Kvotep- og dokumentkontrollen ligger hos faktura- og avregningsavdelingen (økonomiavdelingen). Avdelingen foretar saksbehandlingen i forbindelse med

administrative inndragninger, og gjør dette i henhold til rutiner beskrevet i salgslagets KS-system. Slik har det ifølge salgslaget vært i alle år. Avdelingen mener at de har god kontroll på kvoter og bifangst. Status på inndragningssaker logges blant annet i egen oversikt, og eventuelle utestående saldoer grunnet inndragning følges opp og kreves inn etter rutiner.

Ved fangst utover kvote sender ikke salgslaget ut forhåndsvarsel da de mener at næringen er godt kjent med at denne fangsten inndras. Dette gjelder ikke ulovlig bifangst. Når vedtaket er fattet blir det gitt 3 ukers klagefrist.

Utbetaling til fisker gjøres normalt 14 dager etter landing, og salgslaget holder igjen fangstverdien når det fattes vedtak om inndragning/sendes ut forhåndsvarsel. Når salgslaget får oversendt inndragningssaker fra Fiskeridirektoratet, får de ofte disse først når vedtaket er fattet. Salgslaget mener det ville vært en fordel om de kunne fått vite om disse sakene før det er gått 14 dager, for å unngå å måtte be om tilbakebetaling av allerede utbetalt fangstverdi.

Norges Sildesalgslag rapporterer til NFD i samsvar med gjeldene forskrift hva som er inndratt og hvordan midlene er disponert. Disponeringen av inndradde midler i 2018 var som følger:

Kontrollutgifter	kr. 14 569 304
Pristilskudd	kr. 26 299 914
Frakttilskudd	kr. 4 957 478
Annet	kr. 279 455

Salgslaget overfører opplysningene om inndragninger i tilknytning til seddel fortløpende når vedtaket er fattet, det vil si før klagefristen er utløpt.

Salgslaget fattet 699 vedtak om administrativ inndragning i 2018.

8.7.2. Anmeldelse og andre reaksjoner

Mindre avvik blir påpekt og ordnet på stedet. Noen større avvik videresendes til Fiskeridirektoratets regionkontor. Det ble vist til en sak i 2018 hvor det ble landet et betydelig større kvantum enn innmeldt. Tilbakemeldingen de fikk var at saken ikke tilfredsstilte Fiskeridirektoratets krav til notoritet. Salgslaget uttalte at de ser i ettertid at de burde anmeldt saken selv.

Norges Sildesalgslag opprettet ingen anmeldelser i 2018.

8.8. Oppsummering Norges Sildesalgslag

Siden forrige tilsyn har salgslaget gjort organisatoriske endringer. Kontrollgruppen ble fra 1. januar 2018 lagt direkte under administrerende direktør i en egen kontrollavdeling. Kontrollavdelingen er i tillegg styrket med ett årsverk. Det er lagt stor vekt på opplæring og videreutdanning, og antallet fagsamlinger for inspektørene er økt fra 1 til 3-4 i løpet av kalenderåret. Dette er positivt.

Salgslaget utfører både dokumentkontroller og fysiske kontroller. Disse er oversiktlig og godt dokumentert, men salgslaget mangler et godt verktøy for å hente ut hvilke avvik som er meldt inn på kontrollskjemaene. Salgslaget har tilsvarende gode rutiner for korrigerings av seddel, men mangler også her et verktøy som lar dem ta ut oversiktlige og gode oppsummeringer over gjennomførte korreksjoner.

Nesten alle fartøy har innmeldingsplikt til salgslaget, det betyr at salgslaget i utgangspunktet har muligheten til å være tilstede på landingstidspunktet. Norges Sildesalgslag dekker hele Norge og har inspektører bosatt fra Troms til Rogaland. Med kun 5 inspektører mener Fiskeridirektoratet at det er svært krevende å skulle dekke et så stort geografisk område, og anbefaler at antallet inspektører økes. Dette anbefales også med hensyn til at store pelagiske landinger krever minst to inspektører for å kunne gjennomføre gode kontroller.

Salgslaget utfører stort sett kontroller med én inspektør. Salgslaget utførte 582 kontroller i 2018, dette utgjorde ca 9 % av antall landinger. Dette er et høyt antall kontroller. Pelagiske landinger tar lang tid og kan gjerne overskride 24 timer. En fullkontroll krever tilstedeværelse under hele veieprosessen, samt at fartøyet skal kontrolleres for å sjekke om det er fisk igjen om bord når seddelen er signert. Til sammenligning har Fiskeridirektoratet 2-6 inspektører som veksler på å være tilstede ved slike kontroller. Fiskeridirektoratet mener at salgslaget bør utføre flere kontroller med to eller flere inspektører.

Det står i forskrift om inndragning av fangst m.m. § 4 andre ledd at midler inndradd som følge av fangst utover kvote i medhold av havressurslova § 54, jf. §§ 12-14 og deltakerloven § 27, kan i tillegg til å bli brukt til kontrollformål nyttes til prisutjevning/pristilskudd og frakttilskudd for leverte fangster. Norges Sildesalgslag valgte i 2018 å disponerte 68,5 % (32,2 mill.) til pris og frakttilskudd.

Ettersom salgslagets praksis er at de inndradde midlene i all hovedsak blir tilbakeført til fartøyene, vil vi be om at NFD klargjør hvorvidt dette er i tråd med forskriftens intensjon.

9. Fiskeridirektoratets oppfølging av salgslagenes kontrollarbeid – Norges Råfisklag SA

Tid: 12. februar 2019, kl. 08:30 – 14.00.
Sted: Norges Råfisklag – Tromsø.
Til stede: Charles Ingebrigtsen, Einar Mortensen, Gerd Kristoffersen
Arne Magne Andersen, Bjørn Frode Eriksen,
Stein Pedersen og Brita Rasmussen (på video fra Svolvær)
fra Norges Råfisklag, Randi Sofie Sletten Hopland, Hermod
Larsen og Janne H. Møklebust fra Fiskeridirektoratet.

9.1. Om Norges Råfisklag

Norges Råfisklag SA ble stiftet i 1938 og er landes største salgslag. Salgslaget har enerett på førstehåndsomsetningen av hvitfisk og skalldyr i sitt distrikt som strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre, samt landinger av hvitfisk direkte i utlandet av fartøy registrert i salgslagets distrikt. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontor i Svolvær og Kristiansund.

Omsetningen var i 2018 på 12.808 mill. kroner med et totalkvantum på 816.606 tonn. Av dette ble 37.263 tonn landet i utlandet og 165.131 tonn fra utenlandske fartøy i Norge. Antall landinger totalt var 157 375. Antallet landinger i Norge 157 337 (inkludert 133 transittlandinger), og i utlandet 38.

Salgslaget hadde i 2018 57 årsverk og 60 ansatte, hvorav 8,8 årsverk og 9 personer som jobber med ressurskontroll i avdelingen ressurs og miljø. Avdelingen er organisatorisk direkte underlagt salgslagets direktør, og har en selvstendig rolle i salgslaget.

9.2. Oppfølging fra forrige tilsyn

Fiskeridirektoratet startet med å gå gjennom rapporten fra forrige tilsyn i 2016.

Salgslaget opplyste om at de har fulgt opp rapporten fra forrige tilsyn. I tilsynsrapporten ble det blant annet vist til svakheter ved salgslagets kontrollrapporter. Salgslaget har etter forrige tilsyn fått et nytt registreringssystem for rapporter (i-Auditor) og alle inspektørene har i dag med iPad ut på kontroll. Salgslaget startet med å prøve ut det nye systemet våren 2018, og det ble implementert fra 1. januar 2019. Registreringssystemet er ifølge salgslaget lett å bruke og det er lett å ta bilder og dokumentere eventuelle funn. Systemet generer generelle rapporter som refererer til aktuelle bestemmelser

som er kontrollerte. I tillegg gir systemet en bedre oversikt over utførte kontroller med eventuelle samarbeidspartnere.

Det ble også vist til at salgslaget nå har et bedre uformelt samarbeid med de andre salgslagene, og at salgslaget har tettere kontakt med blant annet Justervesenet gjennom NORK. Salgslaget har også forbedret rutineene for korrigerende av landings-/sluttsedler.

Når det gjelder de administrative inndragningene så sender salgslaget fortsatt ikke ut et formelt forhåndsvarsel før de fatter vedtak. Salgslaget sender ut en e-post/SMS-varsel når det er 10 % igjen av kvoten som en service til fisker. I tillegg sendes det et varsel på e-post når kvoten er overskredet. Formelt vedtak om inndragning sendes ut i forbindelse med oppgjør til fisker. Inndratt beløp blir trukket direkte av fiskers utbetaling. Dersom det klages på vedtaket og klager får medhold, blir pengene tilbakebetalt. Det går automatisk i de fleste inndragningsvedtak, men i noen av de større sakene blir det en manuell behandling. I alle større saker som «nappes ut» fra systemet blir det sendt ut et formelt forhåndsvarsel. Salgslaget har tatt opp denne måten å gjøre det på med NFD, og har fått positiv tilbakemelding på at det er greit.

9.2.1. Hva er fulgt opp siden forrige tilsyn i 2016

Siden forrige tilsyn har salgslaget ansatt to nye personer som skal jobbe med ressurskontroll i avdelingen ressurs og miljø. Det ene personen kommer fra stillingen som førsteinspektør i Fiskeridirektoratet. Det er ellers, i tillegg til det som vises til over, blitt lagt ressurser i å utarbeide, samt få på plass datasystemer som kan effektivisere og forbedre ressurskontrollen. Viktig i dette arbeidet er gjenbruk av data og analyse.

Salgslaget har planer om å utarbeide en ny arbeidsplattform for ressurskontroll som skal brukes til analyse, registrering, rapportering og saksbehandling. Målet er å få flere systemer til å kunne «snakke sammen».

9.3. Salgslagets kontroll med etterlevelse av kravene til føring av landings- og sluttsedler gjennom system og fysiske kontroller

Norges Råfisklag utfører fysiske kontroller, de samme kontrollene som Fiskeridirektoratet med unntak av kontroll av journal. Salgslaget etterstreber at det alltid skal være to kontrollører sammen på kontroll og har utarbeidet interne veiledere for hver enkelt kontrolltype. Salgslaget utarbeider ellers årlig en kontrollplan for kalenderåret som de følger, i tillegg til føringene i NSRV og egen risikovurdering. De fysiske kontrollene og kvotekontrollen utføres av salgslagets kontrollører og saksbehandlere i avdelingen ressurs og miljø, mens

avdelingen økonomi/salg i Svolvær foretar all saksbehandling i forbindelse med korrigerende av sedler. Dette gjøres i tett dialog med avdeling ressurs og miljø.

Alle landings- og sluttsedler kontrolleres. Salgslaget gjennomfører omfattende valideringer av sedlene de får inn. Det kontrolleres at alle feltene på sedlene er fylt ut, opplysningene sjekkes opp mot Fiskeridirektoratets registre og kodelister (Kravspesifikasjon for dataoverføring fra Salgslagene til Fiskeridirektoratet), og det tas logiske tester. Salgslagets valideringsrutiner er bygget opp gjennom flere år, og det ble av salgslaget tatt opp at de i dette arbeidet er avhengig av at Fiskeridirektoratets registre er korrekte, noe de mener ikke alltid er tilfellet.

Når det gjelder de fysiske samarbeidskontrollene gjennomføres de fleste av disse sammen med Fiskeridirektoratets inspektører. Salgslaget gjennomfører i tillegg noe kontroller med Mattilsynet. Salgslaget har også jevnlig dialog med Kystvakten, Justervesenet og Sjøtjenesten.

Salgslaget viste til at de har et godt samarbeid med regionene og Fiskeridirektoratet sentralt både med hensyn til fysiske kontroller og kontroller som gjennomføres fra kontoret. Salgslaget ber imidlertid om tilgang til Fiskeridirektoratets ERS-data og mener dette er et av flere kontrollverktøy som kan bidra til mer effektive kontroller. Tilgang på ERS-data vil blant annet gjøre det mulig å enkelt kunne validere seddel mot sone og fangstfelt.

Salgslaget fremhevet at ressurskontrollen består av tre hovedelementer:

- Systemfunksjonene som inneholder landings- og sluttsedler med tilhørende valideringer og rapporteringer. Seddelsystemet er selve grunnlaget i ressurskontrollen.
- Kvotekontrollen som kontrollerer det enkelte fartøys rettigheter i henhold til gjeldene reguleringer opp mot det aktuelle fartøyets landede fangster. I tillegg blir bifangst- og fredningsbestemmelser kontrollert.
- Operativ ressurskontroll gjennom tilstedeværelse ved landinger og etterfølgende kontroller.

9.3.1. Elektronisk registrering og innsending av seddel

Salgslaget viste til at de har skjerpet inn bruken av papirsedler, og uttrykte på møtet at de er klar på at ingen i utgangspunktet skal føre manuelle papirsedler.

I 2018 var det 8 mottak med dispensasjon til å kunne føre papirseddel. Dette var mindre mottak uten tilstrekkelige fasiliteter. De som fisket leppefisk og fiskere

med kaisalgsdispensasjon i 2018, førte i all hovedsak websedler. Noen få kaiselgere fikk føre papirsedler som ble sendt per post til Svolvevør hvor de ble registrert elektronisk.

Salgslaget tok opp at det er vanskelig med avregning når en sluttседdel skal regnes tilbake til flere landingssedler, som ofte er tilfellet i fisket etter leppefisk hvor fisken først settes i ventemerд før den landes til mottaker.

Det ble tatt opp at antallet mottaksstasjoner i salgslagets distrikt er nedadgående, noe som medfører mer kjøring av fangst med bil til mottak. Ved landinger av kongekrabbe til bil, benyttes i dag salgslagets reserveløsning. Ved denne ordningen sendes det en SMS til salgslaget med informasjon om kvantum når landingen pågår. De får da tildelt ett seddelnummer tilbake som føres på papirseddelen. Seddelen registreres elektronisk når mottaker kommer til kontoret. Det har i en del av disse tilfellene vært problemer med at mottaker ikke har sendt inn elektroniske sedler raskt nok. Salgslaget har tatt opp dette med de det gjelder.

Det har for Norges Råfisklag ellers blitt registrert større forsinkelser ved innsending av sedler, enn det som er registrert i de andre salgslagene. Dette skyldes hovedsakelig at sedler blir tatt frem og klargjort om morgenen når formennene kommer på jobb, som først blir fylt ut og sendt inn når båten har landet fisken. Dette vil fremstå som en forsinkelse da det tar lang tid fra tidspunktet seddel blir generert til den blir innsendt. Salgslaget har innskjerpet dette overfor kjøperne.

Salgslagets plan er å ta i bruk elektronisk signatur fra januar 2020. Norges Råfisklag skal ha et statusmøte med Norges Sildesalgslag i mars 2019, og vil etter dette møte lage en egen implementeringsplan. Salgslaget ønsker ikke å starte opp midt i sesongen, men planlegger en forsiktig utprøving i løpet av høsten 2019, og vil starte med å velge ut en pilot.

9.3.2. Rutiner ved landinger i utlandet

Salgslaget rutiner for landinger i utlandet ligger ute på salgslagets hjemmesider (rundskriv nr. 24/2016).

Landinger i utlandet går under ordningen «overtakelse av egen fangst». Fangsten omfattes ikke av salgslagets oppgjørs-/garantiordning. Ordningen krever at rederi opptrer som registrert kjøper og står oppført i Fiskeridirektoratets kjøperregister.

Ved levering av fangst i utlandet må det søkes til Norges Råfisklag. Fangsten kan ikke ilandføres før søknaden er innvilget. Når godkjenning til egenovertakelse foreligger, får fartøyet tilsendt landingssedler som skal utfylles etter avsluttet fiske. Ved landing i EU-land kreves fangstsertifikat der landingsseddelen er grunnlaget. Landingsseddelen med best mulig estimert vekt i kolonne for bruttovekt sendes til Norges Sildesalgslag på e-post.

Ved landing må fangsten veies og kjøpers/auksjonens avregning oversendes sammen med landingsseddel til salgslaget. Kvanta fordelt på fiskeslag, størrelse, kvalitet, beløp og priser må framgå på avregningen. Etter mottak av salgsdokumentasjon registrerer Norges Råfisklag landingsseddel med nettokvantum. Deretter utsteder Norges Råfisklag sluttседdel med kvanta og priser fra landingsseddel/avregning og tilhørende faktura på lagsavgift og andre avgifter. Prisen på hver varelinje kan ikke være lavere enn salgslagets minstepris. Omsetningstidspunkt vil være når varen er solgt i utlandet. Fartøyet/rederiet har oppbevaringsplikt for utfylte landingssedler og avregninger i tråd med nasjonalt regelverk.

Salgslaget hadde 38 landinger i utlandet fra 4 båter i 2018. Det ble landet i Danmark, på Grønland og i Uruguay. Landinger i utlandet håndteres av salgslagets regionkontor i Kristiansund.

9.3.3. Saksbehandling og dokumentasjon ved korrigering av sedler

Korreksjon av sedler håndteres av avdelingen økonomi/forvaltning i Svolveær. I følge salgslaget får de daglig inn henvendelser om korreksjon av seddel og det brukes mye tid på saksbehandling. Rutinene rundt seddelkorreksjon er innskjerpet siden forrige tilsyn.

Salgslaget hadde i 2018 interne rutiner for korreksjon av landings- og sluttседler. I følge salgslaget følger de landingsforskriften § 18. Det ble presisert at det gjøres ingen korreksjoner uten nødvendig dokumentasjon og samtykke fra begge parter. Skipper eller rederiet underskriver søknaden om korreksjon.

Når det gjelder korrigeringer vesentlig for ressurskontrollen, så innhenter salgslaget all nødvendig dokumentasjon før de videresender saken til Fiskeridirektoratets regionkontor for videre saksbehandling. Etter tilbakemelding fra Fiskeridirektoratet foretar salgslaget en korrigering av den aktuelle seddelen, eller korreksjon blir avvist. Det ble tatt opp at salgslaget foretar en vurdering i hvert enkelt tilfelle om den aktuelle korreksjonen er å anse som vesentlig for ressurskontrollen.

Salgslaget må forholde seg til flere ulike systemleverandører for seddelføring. Det ble også tatt opp at salgslagets «seddel på sekundet», som innebærer at seddelen blir sendt inn før den er signert og lest gjennom av begge parter, medfører at mange av henvendelsene om korreksjon kommer rett etter at seddelen er sendt inn. Dette vil ifølge salgslaget endres når de får på plass elektronisk signatur.

Salgslaget hadde 1952 korrigerede sedler i 2018. Salgslagets oversikt ser slik ut:

○ Verdi:	433
○ Kvantum:	259
○ Fartøy:	257
○ Mottak:	104
○ Redskap:	92
○ Dato:	54
○ Fiskeridirektoratet:	91
○ Dobbelført:	47
○ Kvotetype:	36
○ Utilsiktet:	16
○ Øvrig m/oppgjør:	235
○ Øvrig u/oppgjør:	289

Salgslaget ønsker å formalisere saksbehandlingen med hensyn til korrigeringen av sedler ytterligere, blant annet for å effektivisere arbeidet og for en korrekt saksbehandling. Det er laget et nytt datasystem, men dette er ikke i drift enda. For å kunne korrigere en seddel må det i dette systemet opprettes en endringssak. Hvem ønsker korreksjon, saksbehandler, hva ønskes korrigert, etc.

9.4. Gjennomgang av salgslagets kontrollaktivitet i 2018

Salgslaget gjennomførte 643 fysiske kontroller i 2018. I salgslagets oversikt over utførte kontroller som vi fikk sendt i etterkant av tilsynsmøtet ser fordelingen slik ut: 59 dokumentkontroller, 46 vektkontroller, 324 fullkontroller, 183 mottakskontroller og 31 fangstkontroller. Salgslaget kunne ikke dokumentere samarbeidskontrollene med Fiskeridirektoratet, men anslo dette til rundt 50. Fra og med 1. januar 2019 vil ifølge salgslaget det nye rapporteringssystemet deres kunne rapportere dette på detaljnivå.

Salgslaget var også til stede ved kaisalg. Salgslaget innvilget 212 kaisalgdispensasjoner i 2018.

Hver ressurskontroll blir dokumentert og arkivert. Kontrollrapportene skrives etter egen mal. Når det ikke avdekkes noe under kontrollen skrives det en mer «løs tekst», og ingen formell rapport. Fra og med 1. januar 2019 vil det nye rapporteringssystemet generere en formell rapport for hver utført kontroll.

9.5. Salgslagets risikovurdering for 2018

Norges Råfisklag utarbeidet en risikovurdering for salgslagets ansvarsområde for 2018. Salgslaget følger opp NSRV og lager også en egen risikovurdering for kalenderåret. Det ble også vist til arbeidet i NORK, risikovurderingen som gjøres i denne arbeidsgruppen blir ifølge salgslaget mer på detaljnivå.

Salgslaget tok opp at de ser på arbeidet med risikovurdering i forkant av kontrollene som svært viktig. Og ved utvidet bruk av analyse som salgslaget nå tilstreber, vil de kunne ta ut risikolandinger i forkant av kontrollene.

Salgslaget tok opp at det i NSRV står at salgslaget skal ha fokus på vekter, og viste til en betydelig økning av automatiske vekter ved mottakene og at disse er komplekse. Salgslaget ber derfor om å få delta i Fiskeridirektoratets vektgruppe for å kunne følge opp sitt kontrollansvar på dette området. Salgslaget mener også at landingsforskriften er for dårlig med hensyn til etterfølgende kontroller.

9.6. Annet kontrollarbeid

Norges Råfisklag deltok i 2018 på fagsamling ressurskontroll 14. og 15. juni i Bergen sammen med Fiskeridirektoratet, og det årlige samarbeidsmøte mellom Fiskeridirektoratet og salgslagene 22. oktober 2018, også det i Bergen.

Salgslaget deltar ellers i arbeidet med NSRV og er representert med en person i NORK. Salgslaget uttrykte at de er svært positiv til arbeidet i NORK. Salgslaget deltar også i arbeidsgruppen salgslagene har med Fiskeridirektoratet om en felles kontrollhåndbok for salgslagene, og er involvert i arbeidet med det nye kvoteregisteret.

Salgslaget har godt kontakt med Fiskeridirektoratet. Salgslaget har også god kontakt og et godt samarbeid med de øvrige salgslagene, mest kontakt er med Surofi, Norges Sildesalgslaget og Vest-Norges Fiskesalslag. Salgslaget bistår Vest-Norges Fiskesalslag med kvotekontrollen. De hadde også flere møter med Mattilsynet i 2018 med hensyn til ressurskontroll.

9.7. Oppfølging av ulovlig aktivitet

9.7.1. Rutiner for administrativ inndragning

Vi fikk i etterkant av tilsynsmøtet tilsendt en rutinebeskrivelse for kvotekontrollene. Det fremgår av denne at salgslaget har laget egne kontroller for hver ordning (konvensjonell, trål, notsei, fredningstider etc.) Innenfor hver ordning blir samtlige sluttsedler som matcher kontrollen plukket ut og fordelt på fartøy, deretter blir samtlige fartøy og sedler kontrollerte. Fartøy som programmet beregner overfiske på blir markert og lagt til saksbehandling. Saksbehandler får opp kontrolliste for den aktuelle kontrollen for hvert fartøy som er beregnet med overfiske. Denne gjennomgås før det blir sendt vedtak om inndragning. Programmet går en gang per døgn, men vedtak blir sendt ut ca. en gang per uke innenfor de ulike ordningene.

Programmet for kvotekontroll beregner restkvoter en gang i døgnet. Denne informasjonen blir benyttet til å sende ut varsel til fisker når det gjenstår mindre enn 10 % av kvoten, dette varselet blir generert rett etter at sluttseddel er sendt inn. Det blir sendt nytt varsel dersom programmet beregner at kvoten blir overfisket på aktuell sluttseddel. Dermed har fisker fått varsel ved mindre enn 10 % restkvote og hvis kvoten blir overfisket. Salgslaget vurderer å endre betegnelse på dette varselet til forhåndsvarsel.

Salgslaget overfører opplysningene om inndragninger i tilknytning til seddel fortløpende etter at vedtak er fattet.

Salgslaget fattet 1841 vedtak om inndragning i 2018. De inndradde midlene ble anvendt i henhold til forskrift om inndraging av fangst m.m. Midlene ble kun brukt til kontroll.

9.7.2. Anmeldelse og andre reaksjoner

Salgslaget gir muntlig påpekning ved mindre avvik. Salgslaget gav 8 skriftlige advarsler i 2018 og politianmeldte 1 sak.

9.8. Oppsummering Norges Råfisklag

Norges Råfisklag har siden forrige tilsyn ansatt to nye personer i avdelingen ressurs og miljø som hovedsakelig skal arbeide med ressurskontroll. Salgslaget har også fått et nytt registreringssystem for kontrollrapporter. Salgslaget startet med å prøve ut det nye systemet våren 2018. Systemet generer generelle rapporter som refererer til aktuelle bestemmelser som er kontrollerte. Salgslaget har i tillegg blant annet forbedret rutinene for korrigerende av landings- og sluttsedler. Dette er positivt.

Salgslaget har fulgt opp det som ble påpekt under forrige tilsyn i 2016. Det er vårt inntrykk at de jobber målbevisst og systematisk med planlegging og gjennomføring av ressurskontrollen. Vi ser det også som positivt at salgslaget etterstreber at de alltid skal være to kontrollører sammen på kontroll.

Salgslaget tok opp at trenden viser mer kjøring av fangst med bil til mottak. For disse tilfellene benyttes i dag salgslagets reserveløsning. Det innebærer at seddelen først registreres elektronisk når mottaker kommer til kontoret. Fiskeridirektoratet viser her til kravet om elektronisk føring og innsending av landings- og sluttsedler ved landing.

Norges Råfisklag er det salgslaget med flest landinger. Som det største hvifisk-salgslaget har de svært mange landinger og et stort distrikt som strekker seg fra Russland til Møre og Romsdal. Salgslaget gjennomførte 643 fysiske kontroller i 2018, som tilsvarer ca. 0,4 % av antall landinger. Salgslaget har 5 kontrollører. Fiskeridirektoratet mener at salgslaget må vurdere å øke kontrollressursene for å kunne ha større tilstedeværelse i hele distriktet.

10. Fiskeridirektoratets oppfølging av salgslagenes kontrollarbeid – Vest-Norges Fiskesalslag SA

Tid: 19. februar 2019, kl. 08:45 – 13.45.
Sted: Vest-Norges Fiskesalslag – Måløy.
Til stede: Solfrid Ramsevik, Kenneth Karlsen og direktør Magnar Aasebø fra Vest-Norges Fiskesalslag, Randi Sofie Sletten Hopland, Hermod Larsen og Janne H. Møklebust fra Fiskeridirektoratet.

10.1. Om Vest-Norges Fiskesalslag

Vest-Norges Fiskesalslag SA ble stiftet i 1946. Salgslaget har enerett på all førstehåndsomsetning av hvitfisk og skalldyr i Sogn og Fjordane og Hordaland, samt tilsvarende landinger direkte i utlandet av fartøy registrert i salgslagets distrikt. Salgslaget har kontorsted i Måløy.

Omsetningen var i 2018 på 682.348 mill. kroner, med et totalkvantum på 50.835 tonn (inkludert tang og tare 15.868 tonn). Av dette ble 1148 tonn landet i utlandet. Antall landinger totalt var 9685. Antallet landinger i Norge 9625, og i utlandet 60. De største landingene gjelder fryst fisk til fryseterminal.

Salgslaget hadde i 2018 5,6 årsverk og 6 ansatte, hvorav ca. 1,6 årsverk avsatt til ressurskontroll.

10.2. Oppfølging fra forrige tilsyn

Fiskeridirektoratet startet med å gå gjennom rapporten fra forrige tilsyn i 2016.

Salgslaget var ikke fornøyd med forrige tilsynsrapport ettersom deres kommentarer til utkastet ikke ble lagt ved sluttrapporten. Salgslaget ønsker at kommentarer til årets rapport legges ved den endelige rapporten.

Fiskeridirektoratet tok opp det som ble påpekt i rapporten fra 2016. Salgslaget hadde ingen kommentarer til dette.

10.2.1. Hva er fulgt opp siden forrige tilsyn i 2016

Siden forrige tilsyn har salgslaget ansatt en ny person som hovedsakelig skal jobbe med ressurskontroll. Han gjennomførte Fiskeridirektoratets inspektørkurs våren 2018 og deltar i NORK. Det er opprettet god kontakt med den nye kontrolløren hos Surofi.

Salgslaget har ellers siden forrige tilsyn oppdatert hjemmesiden sin. Hjemmesiden ble påpekt som mangelfull på forrige tilsynsrunde. Rundskriv og veiledninger til næringen som tidligere sto spredt i permer på salgslagets kontor, er nå digitalisert og lagt ut på salgslaget hjemmeside. Salgslaget har også gått gjennom egne rutiner for korreksjon av seddel.

Salgslaget har i dag større operativ kontrollaktivitet enn de hadde i 2015, og har nå også god dokumentasjon på planlegging og gjennomføring av fysiske kontroller.

Salgslaget uttrykte ellers at de gjerne vil ha mer åpenhet mellom kontroll- etatene, og ønsker seg blant annet tilgang til Fiskeridirektoratets ERS-data. Salgslaget mener at kontrollene vil bli mer effektive med denne tilgangen.

10.3. Salgslagets kontroll med etterlevelse av kravene til føring av landings- og sluttsedler gjennom system og fysiske kontroller

Vest-Norges Fiskesalslag utfører fysiske kontroller alene og sammen med Fiskeridirektoratet region Vest. Salgslaget utførte én fullkontroll sammen med region Vest i 2018. Salgslaget tok initiativ til flere kontroller, men region Vest har ikke hatt kapasitet. Alle frysebåter sender innmelding til salgslaget 12 timer før de går til kai. Dette gir salgslaget god tid til å planlegge kontroller.

Salgslaget opplyste om at de utfører kontroller i henhold til landingsforskriften. Det meste av kontrollene gjennomføres på fryselaagrene. Kontrollene består blant annet av sjekk av lageret og vekter, samt kontroll av POR-meldinger opp mot seddel. Kontrollør går også om bord i båtene. Salgslagets inntrykk er at sedlene sendes inn umiddelbart. Papirsedlene skannes og sendes inn per e-post.

Salgslaget sjekker også opp privatsalg på sosiale medier som facebook etc., og har på bakgrunn av funn tatt kontakt per telefon. Salgslaget har også rapportert dette til arbeidsgruppen i Fiskeridirektoratet med ansvaret for nasjonale operasjonelle risikovurderinger - svart omsetning (SURK) og til Skatt Vest.

Alle landings- og sluttsedler kontrolleres. Det kontrolleres at alle feltene på sedlene er fylt ut og opplysningene sjekkes opp mot Fiskeridirektoratets registre. Salgslaget går også som eneste salgslag gjennom alle papirsedlene, og sjekker blant annet at sedlene er signert av begge parter. Dersom det mangler signatur, tar salgslaget kontakt med seddelutsteder.

Salgslaget viste til at de har et godt samarbeid med Fiskeridirektoratet region Vest og Fiskeridirektoratet sentralt. Salgslaget ber imidlertid om tilgang til Fiskeridirektoratets ERS-data. Salgslaget har også ved flere anledninger bedt om flere samarbeidskontroller med Fiskeridirektoratet region Vest.

10.3.1. Elektronisk registrering og innsending av seddel

Salgslaget uttrykte at som hovedregel blir landings-/sluttsedler registrert og sendt inn elektronisk umiddelbart etter landing og undertegning av seddel i henhold til landingsforskriften. Det er ingen som lenger har en generell dispensasjon fra kravet om elektronisk føring av seddel. Det ble vist til at det likevel finnes en del unntak hvor det fremdeles brukes papirsedler. Dette gjelder ved landing av leppefisk, landinger utenfor ordinær åpningstid, kaisalg, landing til bil, landinger i utlandet, samt ved landinger til fryseterminal.

Ved landing til fryseterminal fylles det ut landings seddel i mottakets system, som så skrives ut på papir, skannes og sendes salgslaget. Salgslaget registrerer så disse elektronisk inn i det ordinære seddelsystemet. Denne ordningen skyldes at Norges Sildesalgslag, som er Vest-Norges Fiskesalags leverandør av seddelsystem, ennå ikke har tilrettelagt for elektronisk kommunikasjon med disse mottakerne. Salgslaget har akkurat fått bekreftet fra IT-sjefen i Norges Sildesalgslaget om at dette vil være på plass i løpet av april i år.

Ved landing av leppefisk til egen merd fører fisker en landings seddel på papir. Salgslaget mottar en skannet versjon, men den blir ikke registrert elektronisk. Sluttseddel blir skrevet og registrert elektronisk når fangsten går til mottaker. Som oftest landes leppefisken direkte til kjøpers merd, hvor det da skrives en sluttseddel. Landings seddel vil i følge salgslaget for årets fiske etter leppefisk bli registrert elektronisk.

Ved landing utenfor åpningstid har fisker tilgang på vekt og fører en landings seddel på papir som blir levert videre til mottaker. Denne blir heller ikke registrert elektronisk. Sluttseddel blir skrevet og registrert elektronisk av kjøper når han/hun kommer på jobb neste dag. Landings seddene oppbevares ved mottaket. Salgslaget har imidlertid ikke kontrollert dette. Det ble sagt at det er få landinger utenfor åpningstid.

Ved kaisalg sender fisker inn en ukentlig oppgave over omsatt kvantum. Salgslaget genererer så en sluttseddel på basis av denne oppgaven. Dette betyr at all fangst solgt i løpet av en uke føres på en samleseddel. Ved landing til bil (ordningen «fisk fra fjorden»), fyller hver fisker ut en landings seddel på papir. Landings seddene sendes inn sammen med den elektroniske sluttseddelen.

10.3.2. Rutiner ved landinger i utlandet

Salgslaget har få landinger i utlandet. Salgslagets forretningsregler inneholder noe informasjon rundt landinger i utlandet. Denne informasjonen er imidlertid utdatert. Det ble i den forbindelse opplyst om at salgslagenes arbeidsgruppe med Fiskeridirektoratet om en felles kontrollhåndbok for salgslagene, holder på å utarbeide en felles instruks på dette.

Båten får tilsendt en landingsseddelblokk som de skal ha om bord. Fisker skriver landingsseddel på papir som skannes og sendes til Vest-Norges Fiskesalgslag og Norges Sildesalgslag (CC) senest fire timer før landing. Norges Sildesalgslag utsteder så på vegne av Vest-Norges Fiskesalgslag, fangstsertifikat og nødvendige tilleggsk dokumenter for fartøyet. Utenlandsk mottaker oversender kopi av avregning til salgslaget, og salgslaget registrerer så sluttседdel elektronisk på basis av opplysninger fra auksjonsrapporten og landingsseddelen.

Salgslaget står som eksportør. Landingen blir definert som overtakelse av egen fangst.

10.3.3. Saksbehandling og dokumentasjon ved korrigerings av sedler

Opplagte feil blir korrigert av salgslaget uten at partene blir informert eller kontaktet om dette. Henvendelsene kommer ellers inn på e-post og begge parter må bekrefte søknad om korreksjon. Ved korrigerings som følge av kvalitetsforringelse sendes det stort sett med ett eller flere bilder.

Korrigeringsene gjøres fortløpende.

Salgslaget har ingen skriftlige rutinebeskrivelser, men de som jobber med dette har vært ansatt i mange år og har ifølge salgslaget god oversikt. Planen er likevel å lage en intern rutinebeskrivelse.

Salgslaget fører oversikt over antall korrigerede sedler per kalenderår. I 2018 korrigerede salgslaget 1025 landings-/sluttседler. Av disse ble 145 sedler korrigert som følge av feil kvantum eller fiskeslag. Ingen av disse korrigeringsene ble av salgslaget vurdert som vesentlige for ressurskontrollen.

10.4. Gjennomgang av salgslagets kontrollaktivitet i 2018

Salgslaget gjennomførte 38 fysiske kontroller i 2018. Dette utgjorde ca. 0,4 % av antall landinger. En av kontrollene ble gjennomført sammen med

Fiskeridirektoratet region Vest. Samarbeidskontrollen kom i stand etter initiativ fra salgslaget. Salgslaget informerte om at de i 2018 kontrollerte ca. 20 % av all landet fangst i eget distrikt, og at de har prioritert de store fryselandingene.

Salgslaget gjennomførte ikke systematiske kontroller av kaisalg i 2018, men oppsøkte fiskere ved mer tilfeldige anledninger. Salgslaget innvilget 153 kaisalgdispensasjoner i 2018. Salgslaget kontrollerte heller ikke fisket etter leppefisk i 2018, det ble ifølge salgslaget kun utført dokumentkontroller.

Utførte ressurskontroller blir dokumentert og arkivert. Kontrollrapportene skrives etter egen mal. Det skrives rapport etter hver kontroll, uavhengig av om det avdekkes noe ved kontroll eller ikke.

10.5. Salgslagets risikovurdering for 2018

Vest-Norges Fiskesalslag utarbeidet en egen risikovurdering for 2018. Salgslaget følger opp NSRV og evalueringen av denne opp mot eget ansvarsområde, og dette anses som deres risikovurdering. Det ble også vist til arbeidet i NORK som leverer en egen risikovurdering. Risikovurderingen som gjøres i denne arbeidsgruppen er mer på detaljnivå.

Salgslaget ser på arbeidet med risikovurdering i forkant av kontrollene de gjennomfører som viktig. Det ble imidlertid vist til at ikke alle kontrollene deres er basert på en risikovurdering. Salgslaget mener at rene stikkontroller også har en preventiv effekt.

10.6. Annet kontrollarbeid

Vest-Norges Fiskesalslag deltok i 2018 på fagsamling ressurskontroll 14. og 15. juni i Bergen sammen med Fiskeridirektoratet, samt det årlige samarbeidsmøte mellom Fiskeridirektoratet og salgslagene 22. oktober 2018, også det i Bergen.

Salgslaget deltar ellers i arbeidet med NSRV og er representert med en person i NORK. Vest-Norges Fiskesalslag deltar også i arbeidsgruppen salgslagene har med Fiskeridirektoratet om en felles kontrollhåndbok for salgslagene.

Salgslaget har god dialog med Fiskeridirektoratet region Vest og god kontakt med Skatt Vest, og tar kontakt med andre kontrollmyndigheter ved behov.

10.7. Oppfølging av ulovlig aktivitet

10.7.1. Rutiner for administrativ inndragning

Salgslaget foretar stort sett ikke fortløpende inndragning. Kontroll av kvoter og effektivering av eventuelle inndragninger blir gjort i salgslaget i ulike puljer. For lineflåten ble for eksempel gjennomgangen av fisket i 2018 foretatt i løpet av januar-februar i år. Salgslaget informerte om at til tross for at en del kontroller blir gjennomført etterskuddsvis, har de gode rutiner. Det er ingen som unnslipper inndragning, og alle som fikk vedtak om inndragning i 2018 har ifølge salgslaget betalt.

Salgslaget bruker opplysninger fra slufangst (Fiskeridirektoratets leseapplikasjon for sluttsedler) i dette arbeidet. Salgslaget venter imidlertid på Fiskeridirektoratets nye kvotesystem, og det ble sagt at når det er på plass vil det bli integrert i salgslagets system.

Salgslaget får også tilsendt lister fra Norges Råfisklag over fartøy som er antatt å ha fangst over kvote. Listene får de tilsendt for ett halvår om gangen. Salgslaget går selv gjennom listene og kontrollerer om det skal effektueres inndragning. De venter nå på lister for siste halvår av 2018. Bifangst blir ifølge salgslaget kontrollert av Norges Råfisklag.

Salgslaget sender ut forhåndsvarsel med tre ukers klagefrist, og deretter vedtak om inndragning med tre ukers klagefrist før inndragningen gjennomføres. Ved inndragning sender salgslaget regning til fisker. Salgslaget har ikke opplevd problemer med å få inn pengene.

Inndradde midler brukes til kontrollformål i henhold til forskrift om inndragning av fangst m.m. Det ble i 2018 brukt mer penger til ressurskontroll enn hva som ble inndradd. Salgslaget overfører opplysningene om inndragninger i tilknytning til seddel i etterkant av utløpt tre ukers klagefrist.

10.7.2. Anmeldelse og andre reaksjoner

Salgslaget gir muntlig påpekning/veiledning ved mindre avvik, disse blir også registrert og dokumentert. Salgslaget opprettet ingen anmeldelser i 2018.

10.8. Oppsummering Vest-Norges Fiskesalslag

Siden forrige tilsyn har Vest-Norges Fiskesalslag styrket bemanningen med ett årsverk som hovedsakelig skal arbeide med ressurskontroll. Salgslaget planlegger og gjennomfører ressurskontroller hvor NRSV legges til grunn. Salgslaget har i dag en større operativ kontrollaktivitet enn de hadde i 2015, og

har nå også god dokumentasjon på planlegging og gjennomføring av fysiske kontroller. Dette er positivt.

Alle frysebåter sender innmelding til salgslaget 12 timer før de går til kai. Det gir salgslaget god tid til å planlegge gode kontroller. I tillegg foregår de fleste landingene i Måløy, hvor salgslaget har kontorsted. Fiskeridirektoratet fikk opplyst om at salgslaget kontrollerte ca 30 % av disse landingene i 2018. Dette er svært bra. Vi forventer at antallet kontroller av ferskfisk også økes.

Vi fikk opplyst om at det er opprettet god kontakt med kontrolløren i Surofi med hensyn til blant annet fremtidige samarbeidskontroller. Dette er bra, og vi ser at det kan bidra til en ytterligere styrking av salgslagets operative kontrollarbeid.

Med hensyn til føring og innsending av seddel har salgslaget flere tilfeller der dette ikke blir gjort elektronisk. Det blir blant annet ved landing til fryseterminalene ikke sendt inn elektroniske landingsedler til salgslaget, men papirsedler som skannes og hvor landingseddelen registreres av salgslaget. Dette er ikke en akseptabel ordning. Det skal i henhold til landingsforskriften fylles ut og sendes inn en elektronisk landingseddel umiddelbart etter at landingen er fullført. Fiskeridirektoratet forventer at det blir lagt til rette for elektronisk registrering og innsending av alle landings- og sluttsedler.

Salgslaget foretar stort sett ikke fortløpende kvotekontroll og inndragninger, men dette gjøres delvis på halvårsbasis og delvis på årsbasis. En slik praksis kan medføre at noen unnslipper inndragning. Fiskeridirektoratet forventer at salgslaget etablerer løpende kvotekontroll og inndragninger, og at dette gjennomføres selv om Fiskeridirektoratets nye kvotesystem ennå ikke er på plass. Et alternativ kan være at Norges Råfisklag foretar kvotekontrollen og oversender dette fortløpende til Vest-Norges Fiskesalslag.

11. Samlet oppsummering

Ressurskontroll, håndhevelse og reaksjoner ved brudd på fiskeriregelverket er viktig for å oppnå etterlevelse av gjeldene regelverk, og dermed også en bærekraftig forvaltning av de viltlevende marine ressursene og like rammevilkår for næringsutøverne.

Det er siden forrige tilsynsrunde i 2016 større fokus på ressurskontroll i alle salgslagene. Fem av salgslagene har ansatt nye personer som skal jobbe med ressurskontroll, og det er blitt lagt mer arbeid i risikovurdering og planlegging av kontrollaktivitet i salgslagene. Norges Sildesalgslag har nå i likhet med Norges Råfisklag en egen kontrollavdeling direkte underlagt salgslagets direktør. Dette er gjort for å skille salgslagets primærrolle med den offentlige kontrollen, og for å unngå en sammenblanding av roller. Det har i tillegg skjedd en holdningsendring i alle salgslagene hvor ressurskontroll er blitt satt på dagsorden og er nå forankret i ledelsen. Dette er svært positivt.

Når det gjelder det vi i denne rapporten har kalt annet kontrollarbeid, vises det spesielt til det økte samarbeidet mellom salgslagene. Vi har med tilfredshet registrert økt samarbeid mellom salgslagene med hensyn til ressurskontroll. På Fiskeridirektoratets fagsamling om ressurskontroll med salgslagene i Bergen 14.-15. juni, deltok alle salgslagene med unntak av Rogaland Fiskesalgslag. Under samlingen ble det identifisert behov for å utarbeide forslag om en felles håndbok for ressurskontroll for salgslagene, samt forslag med hensyn til likebehandling, systemfunksjoner, analyseverktøy og landinger i utlandet.

På bakgrunn av diskusjoner under denne samlingen har Fiskeridirektoratet opprettet en felles arbeidsgruppe mellom Fiskeridirektoratet og salgslagene. Målet er å legge et felles grunnlag for utøvelsen av ressurskontroll i salgslagene, sentralt i arbeidet er økt samarbeid og likebehandling. Arbeidsgruppen skal avlevere sin rapport i mai 2019. Alle salgslagene er representert i dette viktige arbeidet, med unntak av Rogaland Fiskesalgslag.

Vårt inntrykk er at ressurskontroll også er et tema som blir tatt opp i Norsk Villfisk, samarbeidsorganet for salgslagene. Norsk Villfisk har fysiske møter to ganger i året hvor direktørene møter.

Alle seks salgslag har ellers gått sammen om å utvikle en felles løsning for elektronisk signatur av landings-/sluttsedlene. Catch Certificat SA har utviklet en signeringsapplikasjon, og Fiskeridirektoratet godkjente løsningen 24. september 2018. Den nye tekniske løsningen vil blant annet kunne ettervise tidspunktet for når seddelen ble signert, av hvem den ble signert og hvor ved

bruk av geografiske koordinater. Norges Sildesalgslag er første salgslag til å ta løsningen i bruk, deretter en gradvis implementert hos de andre salgslagene. Planen er at alle salgslagene skal ha begynt å ta dette i bruk innen januar 2020.

Flere salgslag opererer imidlertid fortsatt med bruk av papirsedler i ulike landings situasjoner. Vi forventer at salgslagene legger til rette for elektronisk føring av alle landings- og sluttsedler.

Det er viktig å sikre likebehandling i næringen, uavhengig av i hvilket salgslag sitt distrikt fisken landes. Ett område vi er blitt gjort oppmerksom på at dette ikke er tilfelle, er grensen for når det fattes vedtak om administrativ inndragning. Det er i dag til dels store forskjeller mellom salgslagene. Arbeidsgruppen salgslagene har med Fiskeridirektoratet om likebehandling og en felles kontrollhåndbok for salgslagene, bør ta opp temaet og se på muligheten for en harmonisering.

Det er ett krav om fortløpende kvotekontroll og inndragning. Flere salgslag innenfor hvitfisksektoren foretar inndragning etterskuddsvis to ganger i året. Fiskeridirektoratet forventer at kvotekontrollen gjøres fortløpende. En mulighet her kan være at ett av salgslagene foretar kvotekontrollen, men overlater saksbehandling og inndragning til de respektive salgslag. Alle salgslagene i hvitfisksektoren bruker stort sett utelukkende de inndradde midlene til ressurskontroll. Norges Sildesalgslag benytter derimot de inndradte midler som følge av fangst utover kvote i all hovedsak til pris- og frakttilskudd.

Korreksjon av seddel er et område hvor flere av salgslagene nå har fått på plass bedre rutiner. Skriftlig informasjon ut til næringen om plikter og fremgangsmåte ved korreksjon av seddel er imidlertid stort sett mangelfullt, og vi anbefaler at dette følges opp. Det må også påpekes at svært få søknader om korreksjon av seddel i 2018 ble avgjort i samråd med Fiskeridirektoratet, og vi viser til landingsforskriften § 18 femte ledd hvor det står at dersom endringen er vesentlig for ressurskontrollen, så skal søknaden avgjøres i samråd med Fiskeridirektoratets regionkontor.

Tidligere har Fiskeridirektoratet selv i enkelte sammenhenger gjennomført korrigeringer av seddel etter at disse er mottatt hos oss. Dette vil vi ikke lenger gjøre. Alle feil som skal korrigeres må gjøres av salgslagene, og korrigert seddel skal oversendes Fiskeridirektoratet. Informasjon om dette ble sent ut i eget skriv 29. november 2018. Fiskeridirektoratet og salgslagene har ellers en felles nytte av at en seddel blir korrekt utfylt så tidlig som mulig, og vi vil i denne sammenheng berømme salgslagene for god innsats over flere år for å få på

plass mest mulig automatiske kontroller ved registrering og innsending av seddel, slik at behovet for korreksjoner blir så lavt som mulig.

Det kom under tilsynet opp at salgslagene har ulik oppfatning av hvem som kan undertegne en søknad om korrigerende av seddel. Surofi ønsker at dette praktiseres likt i alle salgslag. Fiskeridirektoratet er enig. Vi viser til landingsforskriften og anbefaler at også dette tas opp i den felles arbeidsgruppen salgslagene har med Fiskeridirektoratet om likebehandling og en felles kontrollhåndbok.

Flere salgslag tok i tilsynsmøtene opp utfordringer rundt påliteligheten av Fiskeridirektoratets registre, og samtlige salgslag etterspør tilgang til ERS-data (elektronisk rapportering av fangst- og aktivitetsdata), da de anser dette som et sentralt kontrollpunkt. Fiskeridirektoratet er klar over viktigheten av korrekte registre for å sikre optimale kontroller, og jobber kontinuerlig for å bli bedre. Fiskeridirektoratet har ellers vedtatt å gi salgslagene tilgang til våre ERS-data, men dette er blitt forsinket på grunn av stor arbeidsmengde og andre pågående prosesser mellom Fiskeridirektoratet og salgslagene som ikke er ferdigstilte.

Fiskeridirektoratet har med dette tilsynet registrert at det er skjedd en positiv utvikling i alle salgslag med hensyn til fokus på ressurskontroll og samarbeid siden forrige tilsynsrunde i 2016. Det må likevel bemerkes at antallet fysiske kontroller i flere salgslag kun utgjør en svært liten andel av landingene, selv med økt innsats. Det ble under tilsynsmøtene hos Skagerakfisk og Rogaland Fiskesalgslag gitt en orientering om pågående fusjonsplaner. Vi synes dette er svært positivt. Rogaland Fiskesalgslag har økt kontrollaktiviteten siden forrige tilsyn, men vil likevel ikke utfra egne ressurser fremover kunne ivareta sine kontrollforpliktelser alene. Fiskeridirektoratet ønsker lykke til og håper at en sammenslåing blir vedtatt på salgslagenes respektive årsmøter våren 2019.